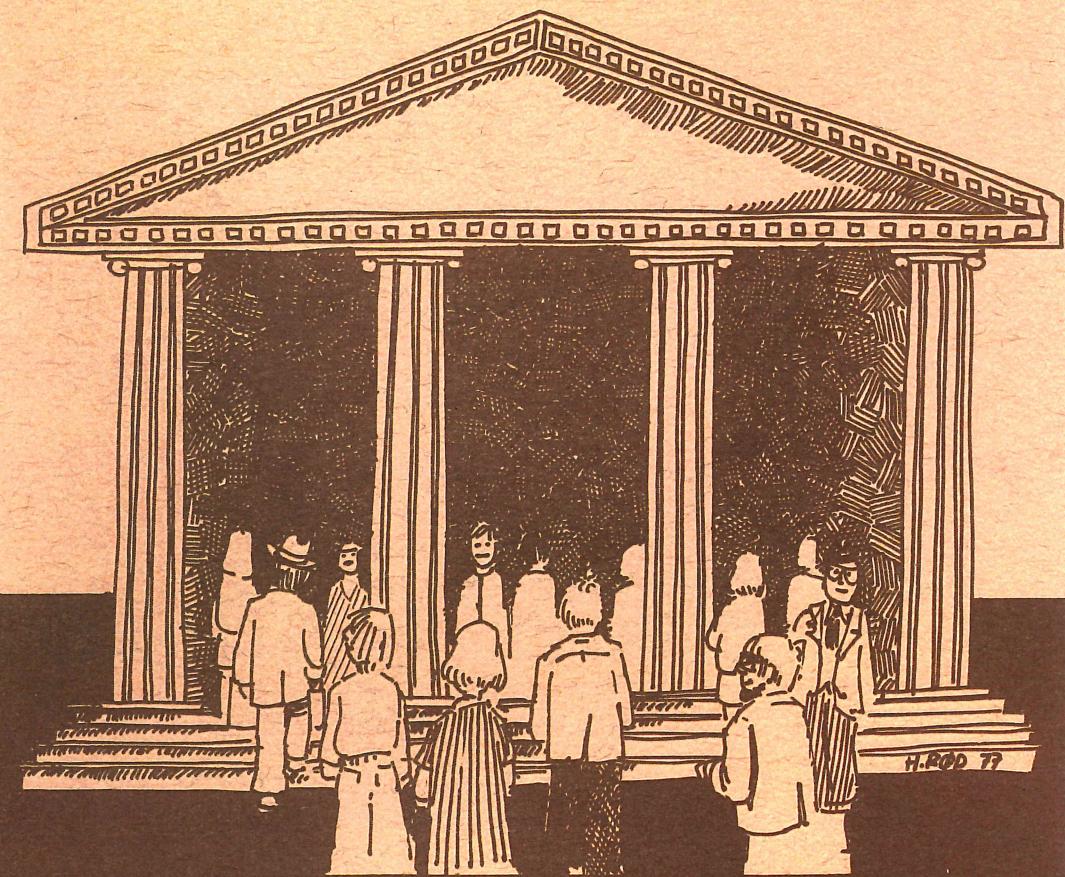

UNIVERSITETS- KOMITEEN FOR SØRLANDET

AV MILDRID SŁØGEDAL

INNLEDNING

Da Universitetskomiteen for Sørlandet ble oppløst høsten 1973 ble komitéens arbeidsoppgaver og pengemidler overført til Råd for ADH.

Rådet vedtok 30/5-74 at det vesentligste av pengene skulle nyttes til å få utarbeidet en oversikt over Universitetskomiteens arbeid i årene 1963–73.

Denne oversikten er utarbeidet på grunnlag av de møtebøker, brev og kopier av brev, regnskap, årsmeldinger, avisreferater, innstillinger og rapporter av ulike slag som finnes i arkivene ved de institusjonene som var involvert i arbeidet.

For å få satt Komitéens arbeid inn i en riktig sammenheng, har det også vært nødvendig å ta med en kort framstilling av det arbeidet som ble gjort ut fra samme målsetting med utgangspunkt i andre organer, først og fremst Universitetsundervisningen i Kristiansand og Kristiansand Museum. En vurdering av Komitéens arbeidsmåter og innflytelse faller derimot utenfor rammen av denne oversikten.

Rektor Halvor Vegard Hauge og direktør Lars Aase har lest gjennom manus til denne trykksaken.

MILDRID SLØGEDAL

Denne rapport er skrevet av
Mildrid Sløgedal 1975 og trykket 1977

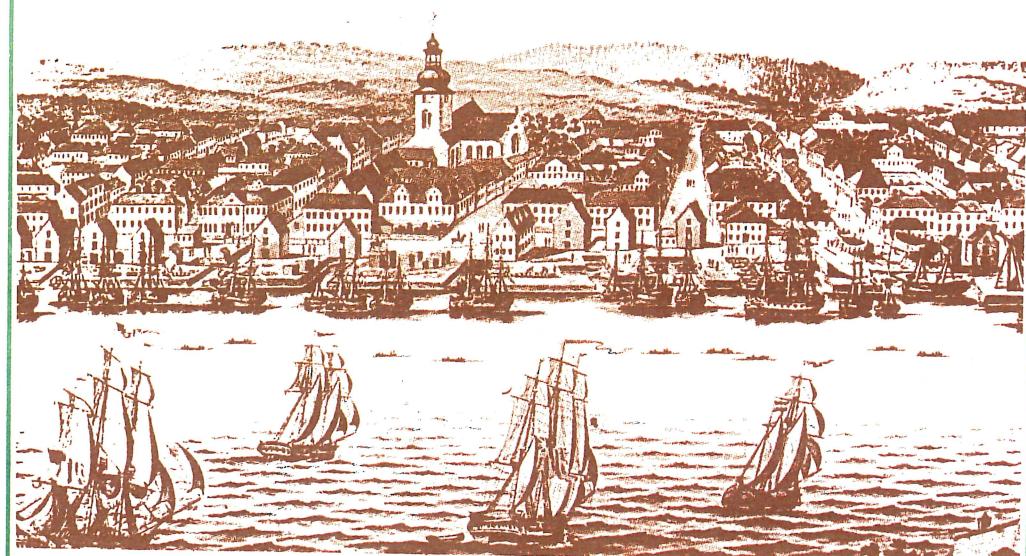
Sats og trykk: Aksidenstrykkeriet

Oppsett og ide: Olav Breen

Tegninger: Hans Rød

EN KORT FORHISTORIE

- Ideen var ikke ny
- Agder Akademi
- Universitetsundervisningen
i Kristiansand

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

Både Universitetskomiteen og andre har vært flittige til å framheve at Kristiansand var ett av alternativene allerede den gangen det var aktuelt å opprette det første universitetet i Norge. Det blir da vist til at biskop Gunnerus til Trondhjem i 1771 peker på at Kristiansand har en sentral beliggenhet i kongeriket Danmark-Norge og derfor burde velges framfor Kristiania. Motargumentene er heller ikke nye: Byen var for liten, for ensformig og hadde dessuten "et slet Opland", og universitetet burde derfor legges til et annet sted. Og slik ble det. Kristiania fikk sitt universitet i 1811, og senere ble det andre byer og andre landsdeler som ble pekt ut som "naturlige" når vårt 2. og senere 3. og 4. universitet skulle bygges ut. Først i 1960 ble tanken om et undervisnings- og forskningssentrum, et universitet, på Sørlandet på nytt satt fram som en realistisk og aktuell mulighet, denne gangen av Kristiansand Katedralskoles nye rektor, dr.philos. Halvor Vegard Hauge. Landsdelen hadde imidlertid ingen organisasjon eller instans som stod ferdig til å ta opp denne utfordringen. Først av alt måtte en derfor skape eller omskape en organisasjon som kunne danne det formelle utgangspunktet for et videre initiativ. Styret for Kristiansand Museum, der rektor Hauge var formann, gjorde året etter, i september 1961, vedtak om å utvide virkeområdet for institusjonen med sikte på bl.a. å kunne tilby undervisning på universitetsnivå. Dermed var startsignalet for arbeidet med universitetsundervisning på Sørlandet gitt.

KRISTIANSAND MUSEUM og arbeidet for et universitet på Sørlandet.

Kristiansand Museum ble stiftet i 1828 og er en vitenskapelig institusjon som samtidig skal arbeide for folkeopplysning. Staten har ytet noe tilskudd til driften, men det vesentligste av utgiftene blir dekket av Kristiansand kommune, som også oppnevner styret.

Institusjonen hadde i årene fram til 1961 ført en noe skiftende tilværelse. Den naturvitenskapelige avdelingen hadde representert det vesentligste av aktivitetene. Styret ønsket nå å utvide virksomheten med en humanistisk avdeling og gjøre Muséet til en mer allsidig og virksom institusjon, og gi det sin rette plass i myndighetenes og lokalbefolkingens bevissthet.

Kort tid etter dette vedtaket var tanken om et universitet på Sørlandet blitt luftet på en kulturkonferanse arrangert av Vest-Agder Folkeakademi og hadde der fått positiv mottakelse og støtte fra mange hold.

Oppmuntret av dette, oppnevnte styret for Muséet 23. oktober 1961 et eget utvalg, som ved siden av arbeidet med å bygge opp den nye humanistiske avdelingen, også skulle arbeide for et mer langsigkt mål: et eget universitet i landsdelen.

Tanken bak hele den mangfoldige virksomhet som senere skulle komme til å folde seg ut med rot i denne målsettingen, var en overbevisning om at unge og eldre i landsdelen hadde et behov for å kunne skaffe seg videre utdanning uten nødvendigvis å måtte bryte opp fra familie og hjemmemiljø. Den bygget også på en tro på at det var mulig å bygge opp videregående undervisning, ut over gymnasnivå, og dermed følgende forskning, med utgangspunkt i den aktivitetene som alt fantes i landsdelen. Arbeidsmåten ble i hovedtrekkene bestemt av den oppfatningen at bare et lokalt initiativ og et tydelig uttrykk for at landsdelen var villig til selv å satse, kunne bringe resultater overfor myndighetene som hadde den endelige avgjørelsen. Følgelig tok museums-utvalget straks fatt på konkrete oppgaver. De fikk i stand et samarbeid med Folkeopplysningsrådene for Kristiansand og Oddernes og fikk utarbeidet planer for flere typer universitetsundervisning i Kristiansand:

Forberedende prøver

Realfag: matematikk, botanikk og zoologi

Biologiske fag: norsk, tysk, fransk, engelsk og historie

med i alt 42 ansatte i undervisningsstillingar og opp til 560 studenter.

Det ble dessuten satt opp planer for kurs og sommersemesterundervisning på universitetsnivå som Kristiansand Museum ønsket å tilby.

Det første framstøtet, en søknad om økonomisk støtte til undervisning til forberedende prøver fra høsten 1962, strandet i første omgang på den oppfatning Kristiansand formannskap hadde av prinsippene for fordeling av oppgavene på undervisningssektoren mellom kommune, fylke og stat. Formannskapet ga i svaaret likevel uttrykk for velvilje overfor tiltaket og antydet en åpen mulighet, nemlig den at undervisningen ble knyttet til Kristiansand Katedralskole i stedet for Muséet.

Kristiansand Museum som institusjon var etter dette avslaget foreløpig forhindret fra å komme videre i arbeidet med universitetsundervisning. I et senere hovedavsnitt om utviklingen av de konkrete undervisningstilbudene vil det komme fram at Muséet noen år senere likevel skulle komme til å tilby slik undervisning, men da som manuduksjon til grunnfag/mellomfag i samarbeid med Folkeuniversitetet og med økonomisk støtte både fra Vest-Agder fylke og Kristiansand kommune.

I mellomtiden valgte utvalget og ledelsen for Muséet å arbeide "ad andre veger".

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

Slik romsituasjonen var i 1962 kunne hverken Muséet eller Katedralskolen under noen omstendighet tilby et varig tilholdssted for universitetsundervisningen. De planer som var lagt fram var dessuten avhengige av spesialrom og store arealer som det også på kort sikt var vanskelig, for ikke å si umulig, å finne i eksisterende bygninger. Nybygg syntes derfor som en viktig forutsetning for å komme videre. En nærliggende løsning var å se det samlede rombehov under ett. Det er noe av bakgrunnen for at Plankomiteen for nybygg ved Kristiansand Katedralskole og Kristiansand Museum kom til å bli trukket inn i arbeidet for et universitet.

Denne komiteen, som var oppnevnt av Kristiansand kommune, hadde et arbeidsutvalg som bestod av rektor Halvor Vegard Hauge, lektor Fredrik Werring og rektor Gunnar Lande. De to første var også medlemmer av Muséets uoffisielle universitetsutvalg. Dette arbeidsutvalget kom til å ta opp enkelte saker som ikke hadde noen direkte tilknytning til planene for nybygg, og en ikke ubetydelig del av arbeidet for et universitet på Sørlandet og universitetsundervisning i Kristiansand hadde sitt utspring og sin formelle status fra dette organet.

Arbeidsutvalget i Plankomiteen oppnådde de første resultatene i form av konkrete undervisningstilbud. Det tok opp tråden i Formannskapets avslag på tilskudd til forberedende prøver, og ved forhandlinger med Kirke- og undervisningsdepartementet og Universitetet lyktes det å få til desentralisert universitetsundervisning ved Katedralskolen alt fra høsten 1962. Detaljene omkring disse første resultatene er omtalt i et senere avsnitt.

Kort tid etter at det var blitt kjent at det i Kristiansand ble arbeidet for et universitet på Sørlandet, ble det i Stavanger oppnevnt en offisiell universitetskommisjon med bred representasjon. Fra Tromsø var også kravet om et universitet i Nord-Norge igjen økt i styrke på denne tiden.

Da Stortinget i januar 1963 skulle behandle innstillingen fra Universitets- og høgskolekomiteen av 1960 ble arbeidsutvalget i plankomiteen utvidet til en selvbestaltet komite med direktør Sverre Rostoft som formann. Målet var å få utarbeidet en henvendelse til Stortingets Presidentskap som kunne peke på Sørlandets plass i dette bildet. Utvalget mente at mangelen på en offisiell universitetskommisjon ikke måtte stå i vegen for at de besluttende myndigheter på et så tidlig tidspunkt som mulig måtte bli gjort oppmerksomme på de muligheter landsdelen hadde som egen universitetsregion.

Det ble i brevet pekt på at Sørlandet hadde et kulturelt og økonomisk miljø og en befolkningsutvikling som skulle tilpasse at det ble bygget et universitet her. Det ble videre lagt vekt på at det på grunn av utformingen av reguleringsplaner for evt. tomtalternativer var viktig å få spørsmålet vurdert snarest, selv om det var tale om langsiktige planer.

Arbeidsutvalget, direktør Rostoft, magister Gunnar Brøvig og redaktørene Odd Lien og Johannes Seland undertegnet brevet sammen med biskop Kåre Støylen og overlege Carl Rosendahl. Saken ble lagt fram for Fylkesutvalget i Vest-Agder og Kristiansand Formannskap av ordfører Leo Tallaksen. Begge organene sluttet seg i prinsippet til henstillingen. Komiteen beklager at tidsfristen var for knapp til at Fylkesutvalget i Aust-Agder kunne bli med på henvendelsen.

Innstillingen fra Kirke- og undervisningskomiteen og debatten i Stortinget viste at det ennå var langt fram før tanken om et universitet på Sørlandet fikk allmennlig tilslutning, men det kom også fram enkelte oppmuntrende utsagn.

Agder Akademi.

Det hadde fram til 1963 vært en slagseite ved arbeidet i og med at Vest-Agder hadde dominert bildet fullstendig. Dette året ble imidlertid Agder Akademi opprettet med det formål å skape en plattform for kulturtelt samarbeid over fylkesgrensene, og allerede på det første styre- og rådmøte i Arendal i mai 1963 ble tanken om et universitet på Sørlandet tatt opp.

Selv om flere fra Aust-Agder ga uttrykk for at det var noe nær "for seint" å bli tatt med i utformingen av arbeidet, ble det likevel på møtet vedtatt en enstemmig resolusjon med støtte til planene.

Universitetsundervisningen i Kristiansand – UVIK

Da Universitetet i Oslo vedtok å desentralisere undervisning til forberedende prøver til Kristiansand, ble denne lagt til Kristiansand Katedralskole med rektor Hauge som ansvarlig leder på det lokale plan. Denne aktivitetene var "en forlenget arm" av Universitetet og uten direkte tilknytning til det øvrige arbeidet som ble drevet ved Muséet og senere av Universitetskommisjonen for Sørlandet.

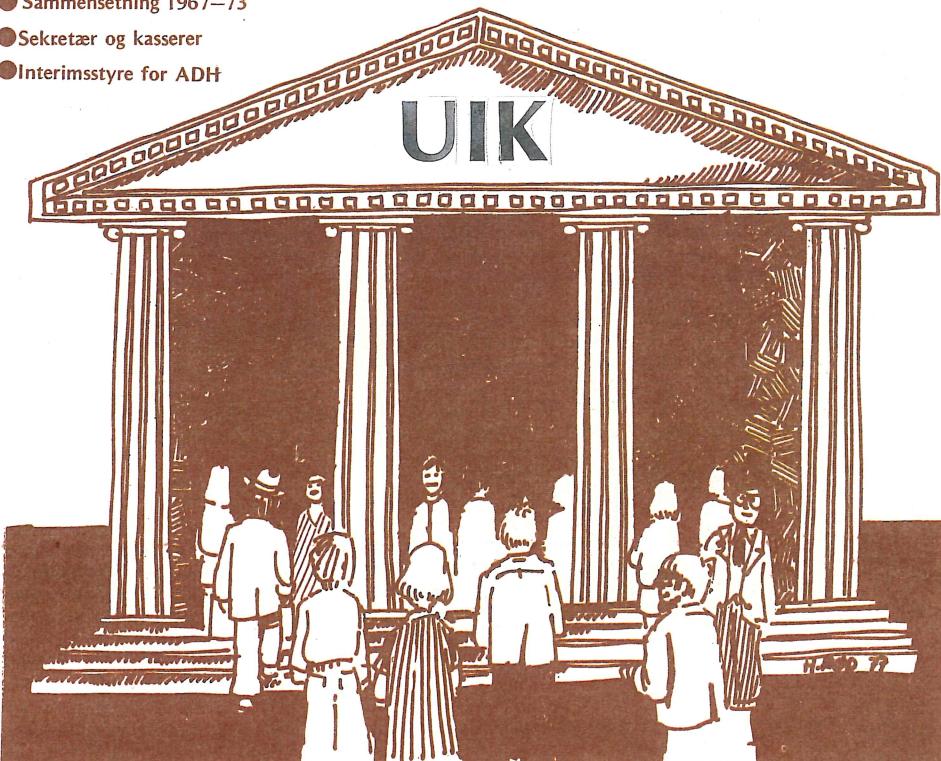
UVIK fikk imidlertid tilskudd fra lokale myndigheter og kunne med disse midlene bidra til at det ble satt i gang undervisning også til grunnfag/mellomfag og mer langsigkt planleggingsarbeid. (Om tilskudd til undervisning – se siste avsnitt av rapporten). Utviklingen av UVIK er omtalt i et eget kapittel.

På tross av at arbeidet for et universitet på Sørlandet på dette tidspunktet var kommet vel i gang og det var oppnådd resultater som ikke var uvesentlige, ble det likevel stadig klarere at bare om en maktet å samle kretene og gi framstøtene det nødvendige offisielle stempel, ville en ha mulighet for å nå det endelige målet.

Både fra Styret for Kristiansand Museum og fra Agder Akademi fikk de lokale myndighetene oppfordringer til å oppnevne en universitetskommisjon for Sørlandet med representanter for hele landsdelen.

UNIVERSITETS KOMITEEN FOR SØRLANDET

- Sammensetning 1963–67
- Sammensetning 1967–73
- Sekretær og kasserer
- Interimsstyre for ADH

Opriinnelig var planen at Universitetskomiteen for Sørlandet skulle bestå av 2 medlemmer oppnevnt fra hvert av fylkene og at Arendal, Kristiansand og Oddernes kommuner også skulle være representert med 2 medlemmer hver. Sammenslåingen av Kristiansand og Oddernes, innlemming av bykommunene i fylkene og ønsker fra Komitéen selv om supplende medlemmer førte senere til at fordelingen ble en annen. Siktemålet ble etter hvert at de to fylkene og Kristiansand skulle ha like mange medlemmer.

I løpet av sommerhalvåret 1963 ble det oppnevnt følgende:

fra Vest-Agder fylke:

fra Kristiansand kommune:

fra Oddernes kommune:

rektror Egil Eriksen, Mandal
gårdbruker Arne Sudland, Lista
husmor Gerd Nilsen,
høyesterettsadvokat Jørgen Øslebø
øvrigslærer Arne Mosfjeld
direktør Sverre Walter Rostoft

Disse medlemmene ble på initiativ av ordfører Tallaksen i Kristiansand innkalt til et orienterende møte 10. oktober 1963. Aust-Agder fylke og Arendal by hadde til da ikke oppnevnt sine representanter. På dette møtet ble komitéen konstituert. Direktør Rostoft ble valgt til formann og skole- og sosialrådmann i Kristiansand, Kaare Steel Groos ble bedt om å fungere som sekretær inntil videre.

Senere oppnevnte Aust-Agder fylke følgende medlemmer:

bestyrer Gunnar Dannevig, Hisøy
rektror Harald Thorsen, Arendal
rektror Odd Chr. Fiane, Åmli
rektror Gunnar Kvaale, Bygland

Arendal kommune fant at byen var tilstrekkelig representert i og med at rektor Thorsen var medlem av komitéen.

Det første fulltallige møtet ble holdt 12. november 1964. Representantene fra Aust-Agder hadde ingen innvendinger mot de valg som alt var foretatt. Komitéen valgte rektor Thorsen til nestformann.

På samme møtet vedtok også Komitéen å be oppdragsgiverne om godkjenning av at den supplerte seg selv med følgende faste medlemmer:

rektror Gunnar Brøvig, Søgne
lektor Håkon Flottorp, Kristiansand (sekretær)
rektror Halvor Vegard Hauge, Kristiansand
lektor Fredrik Werring, Kristiansand

Dessuten ønsket Komitéen at rektor Fiane og rektor Kvaale skulle gå inn som ordinære medlemmer, og bad Aust-Agder fylke eventuelt oppnevne nye varamenn, og to nye medlemmer nominert av Arendal kommune.

Av protokollen går det dessuten fram at Komitéen søkte om godkjenning for at skole- og sosialrådmannen i Kristiansand ble innkalt til møtene som observatør, og at den ønsket å kunne invitere skoledirektørene, biskopen og nåværende og eldre fylkesmenn til enkeltmøter.

Komitéen fungerte uten endringer i sammensetningen fram til høsten 1965.

Lektor Flottorp, som var reist til utlandet, ble da erstattet med lektor Helge Bergstad.

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

Samtidig ble sekretariatet for Komitéen lagt til skoleadministrasjonen for Vest-Agder, og som følge av det ble skoledirektør Hallgeir Furnes bedt om å gå inn som ordinært medlem.

Som nye medlemmer etter rektor Brøvig (død oktober 1965) og rektor Eriksen (som hadde bedt seg fri-tatt for vervet) oppnevnte Vest-Agder fylke

elektriker Odd Landsverk, Mandal
ordfører Tønnes Oksefjell, Kvinesdal

Komitéen talte nå 15 medlemmer og den fant det hensiktmessig å overlate noen av oppgavene til et arbeidsutvalg. Følgende ble valgt:

direktør Rostoft, formann
rektor Thorsen, nestformann
rektor Fiane
skoledirektør Furnes
rektor Hauge.

Direktør Rostoft ble samme høst utnevnt til statsråd og nestformannen kom derfor til å utføre de fleste av formannens oppgaver i resten av perioden.
I september 1967 ble Komitéen, etter eget ønske, erstattet med en ny og mindre universitetskomité.

Sammensetning 1967–73

Forslaget fra avgående komité innebar at fordelingen av representantene heretter skulle ha folketallet i de to fylkene som utgangspunkt: 3 fra Aust-Agder og 4 fra Vest-Agder, av disse 2 fra Kristiansand. Ansvarlig leder for Universitetsundervisningen i Kristiansand, UVIK, skulle være selvskrevet medlem av komité og arbeidsutvalg.

Medlemmene i den nye komitéen ble oppnevnt i samsvar med forslaget, og hadde, etter at valg var foretatt på konstituerende møte 9. september 1967, følgende sammensetning:

rektor Halvor Vegard Hauge, Kristiansand	leder av UVIK, formann
rektor Odd Chr. Fiane, Arendal	valgt fra Aust-Agder, nestformann
skoledirektør Hallgeir Furnes, Kristiansand	valgt fra Vest-Agder, medlem av Arb.utv.
lektor Fredrik Werring, Kristiansand	valgt fra Kristiansand
bestyrer Gunnar Dannevig, Hisøy	valgt fra Aust-Agder
øvingsslærer Arne Mosfjell, Kristiansand	valgt fra Kristiansand
ordfører Tønnes Oksefjell, Kvinesdal	valgt fra Vest-Agder
herredsskogmester Paul Reine, Vegårdshøi	valgt fra Aust-Agder

Sistnevnte medlem m/varamann ble oppnevnt først i mai 1968 etter at Komitéen hadde gitt uttrykk for ønske om en bredere representasjon fra Aust-Agder.

Det ble nå også oppnevnt personlige varamenn for medlemmene:

lektor Helge Bergstad, Kristiansand	for Werring
rektor Kjell Haugmoen, Arendal	for Reine
rektor Rasmus Heggland, Dømmesmoen	for Dannevig
direktør Trygve R. Jarlsby, Vennesla	for Oksefjell
rektor Gunnar Kvaale, Bygland	for Fiane
lektor Harald Synnes, Kristiansand	for Mosfjell
konsulent Toralf Tveiten, Kristiansand	for Furnes

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

Sekretær og kasserer

Sekretærer:

Lektor Flottorp fungerte som sekretær fram til høsten 1965. Da ble som nevnt sekretariatet lagt til kontoret for skoledirektøren i Vest-Agder og konsulent Lars Aase bedt om å overta skretærvervet. Han var på samme måte som de senere sekretærene fast tilsatt ved dette kontoret.

Aase overtok ny stilling i Oslo høsten 1967 og ble da avløst av konsulent Toralf Tveiten. Tveiten hadde studiepermisjon fra august 1971 og konsulent Godvin Drangslund vikarierte da i hans stilling fram til 1973.

Kasserere:

I den første perioden hadde ikke Komitéen egen kasserer. Fra høsten 1967 ble sekretær Einar Eeg bedt om å føre regnskapet. Han var kasserer til høsten 1968. Fra høsten 1969 var sekretær Odd Gimle kasserer. Også kassererne hadde sin hovedstilling ved skoledirektørkontoret.

Interimsstyre for ADH

Etter at det våren 1969 var klart at det ville bli opprettet en distrikthøgskole for Agder fra høsten samme år, anmodet Kirke- og undervisningsdepartementet Universitetskomitéen om å fungere som interimsstyre for den nye høgskolen inntil eget styre kunne bli oppnevnt.

Komitéen valgte, så langt det var mulig, å holde egne møter for å behandle styresakene. Formannen, rektor Hauge, var på det tidspunktet tilsatt som direktør ved ADH, og nestformannen, rektor Fiane, var derfor formann for Komitéen når den opptrådte i egenkap av interimsstyre.

Universitetskomitéen var styre for distrikthøgskolen fram til desember 1969.

Opplosning og avslutning.

Arbeidet for et universitet på Sørlandet fortsatte også etter at det hadde lyktes å få en distrikthøgskole til landsdelen.

1. september 1971 fratrådte Hauge som direktør for ADH og gikk tilbake til stillingen som rektor ved Kristiansand Katedralskole. Samtidig trakk han seg tilbake fra vervet som formann i Universitetskomitéen. En enstemmig Komité bad han om å fortsette, samtidig som det ble presisert at ADH's nye direktør, Lars Aase, ble betraktet som ordinært medlem av Komitéen.

Direktør Aase fant det imidlertid ikke naturlig å gå inn i Komitéen og rektor Hauge meddelte i brev av 20. desember 1972 til bl.a. fylkene og Kristiansand kommune at han betraktet seg som løst fra sitt verv som medlem av Universitetskomitéen. Han reiste samtidig spørsmålet om ikke tiden var inne for en reorganisering av arbeidet.

Med tilslutning fra Komitéen selv, de to fylkesutvalgene, Kristiansand formannskap og Styret for ADH ble Universitetskomitéens arbeidsoppgaver fra 1. november 1973 overført til Råd for ADH. Den endelige avslutning ble markert med en festlig tilstelning 29. mai 1974.

Komitéen/Arbeidsutvalget hadde da i alt hatt følgende møter: (ifølge møtebok)

Komitéen	Arb.utvalg
1964	1
1965	2
1966	3
1967	8
1968	8
1969	5
1970	2
1971	4
1973	1

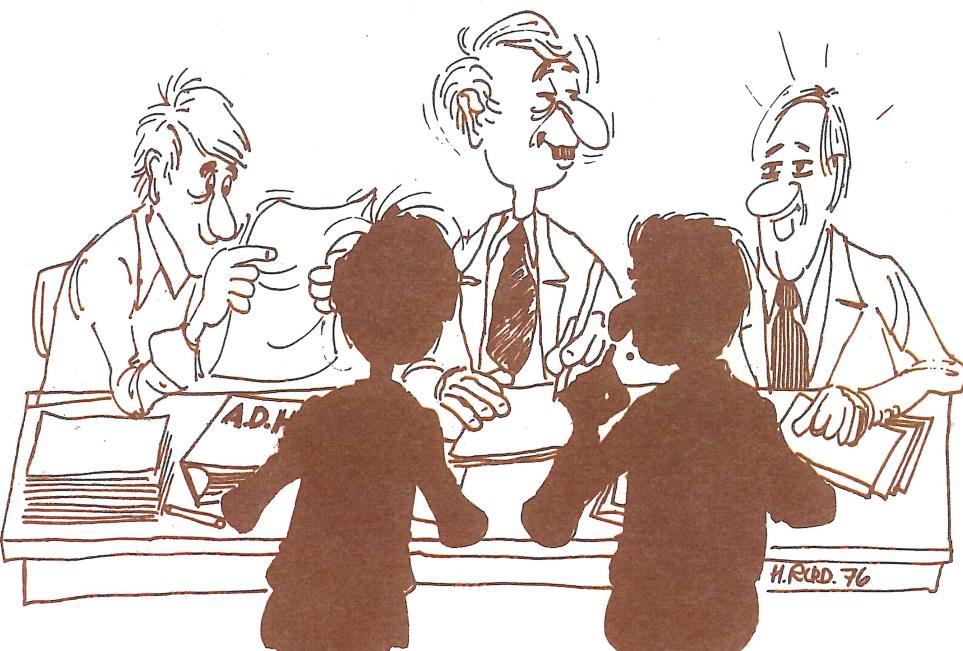
I tillegg kommer 5 møter i interimsstyret for ADH i 1969 og en lang rekke konferanser, åpne møter m.v.

MÅL OG MIDLER I ARBEIDET

● Mandatet

● Arbeidsmåte

De enkelte arbeidsoppgaver: Et tilfredsstillende tomteareal • Opplysning og publisitet • Konkrete lokale undervisningstilbud • Kontakt med sentrale myndigheter og organisasjoner • Oppfølging av nye tanker • Arbeid for en DH på Agder • Spesialutvalg for nye undervisningstilbud • Planer for andre undervisningstilbud • Oppstartning av ADH • Arbeidet etter 1969 • Økonomi • Eget budsjett og regnskap • Finansiering av Universitetet på Sørlandet • Andre oppgaver.

M

Arbeidsmåte.

andatet for Komiteen ble ikke gitt noen detaljert utforming. Oppgaven lå i selve navnet: å arbeide for å få et universitet på Sørlandet. Det stod Komiteen fritt selv å sette seg opp delmål og å velge den arbeidsform den fant mest tjenlig.

Som rimelig kan være fant Komitéen at den måtte ta i bruk flere like virkemidler og arbeide med flere deloppgaver samtidig. Det er derfor vanskelig å lage en kronologisk og samtidig oversiktlig framstilling av arbeidet. Det vil her bli gjort et forsøk på å følge de ulike strategier eller "veger" Komitéen arbeidet etter, og på den måten vise mønsteret i den mangesidige aktiviteten.

Det kan også være på sin plass å understreke at det har vært svært vanskelig å tilbakeføre initiativ, drivkraft og aktiv handling i dette arbeidet til de rette personer og de rette organer. Det gjelder både før og etter at Universitetskomitéen kom i arbeid. Ikke minst skyldes nok dette at flere av dem som mest hellhjertet og aktivt gikk inn for saken var sentrale personer i flere av utvalgene og organisasjonene, men også at arbeidsoppgavene ble forsøkt løst "ad de veger", — gjennom de organer og med hjelp av de personer — der en i den aktuelle situasjonen kunne tenke å oppnå resultater. Ettersom denne oversikten i hovedsak bygger på møtereferater, offentlige arkiver o.l., er det derfor sannsynlig at de organer som formelt var initiativtakere vil bli framstilt som mer betydningsfulle for resultatet enn rett er.

Selv om det er Universitetskomitéens arbeid som er rammen for denne rapporten, er det likevel lagt mer vekt på å gi en framstilling av hva som ble gjort enn av hvem som formelt og reelt stod bak arbeidet i alle detaljer.

De enkelte arbeidsoppgaver.

En oppgave Komitéen tidlig tok fatt på var tomtespørsmålet.

Et tilfredsstillende tomteareal

var ikke bare forutsetningen for å komme i gang med den fysiske utbyggingen av et universitet, — av utredninger og møtereferater går det fram at Komitéen også så på det som et viktig argument i lokaliseringssdebatten.

Selv om det hele tiden ble arbeidet ut fra den forutsetningen at enkelte avdelinger av et universitet — og seinere en distrikthøgskole — kunne ligge spredt rundt i landsdelen og at fysisk utbygging på sikt kunne bli aktuelt flere steder, var det i første rekke tomtegrunn for et universitetsområde i det ekspansive Kristiansandsdistriktet som Komitéen var oppatt av. I første rekke var det Gimlemo-området den hadde sett seg ut som særlig velegnet til formålet.

Størstedelen av dette arealet ble opprinnelig disponert av Forsvaret. Kristiansand kommune oppnådde etter hvert å få frigitt deler av det til undervisnings- og idrettsformål, bl.a. til nybygg for Kristiansand Handelsgymnasium, Kristiansand Katedralskole og Kristiansand Museum. Universitetskomitéen hevdet gjentatte ganger overfor pressen og reguléringsmyndighetene at et framtidig universitetsanlegg i Kristiansand måtte få sin naturlige plass i tilknytning til dette området.

I 1965 vedtok Stortinget at det skulle bygges et militær-sykehus på en del av Gimlemoen. Komitéen var på forhånd aktiv i den lokale motstanden mot forslaget, men samtidig var den i gang med å undersøke mulighetene for at sykehuset i fredstid kunne huse et medisinsk fakultet, om så galt skulle skje at forslaget ble vedtatt. Fortsatt var Gimlemo-området stort nok for utbygging av et undervisningssentrums, og Komitéen fortsatte å holde saken varm. I den Generalplan som Kristiansand bystyre senere vedtok, er det foreslått 1.750 da. til universitetsformål. Noen videre utvikling av tomtesaken kan en ikke si det har vært siden, selv om også ADH har arbeidet med spørsmålet om Gimlemoen som framtidig utbyggingsområde.

Opplysning og publisitet.

Selv om tanken om et eget universitet møtte velvilje på mange hold i landsdelen, var det langt fra at kravet om universitet på Sørlandet var levende og sterkt i 1963 og de årene som fulgte. Heller ikke var Sørlandet en region som "naturlig" pekte seg ut når sentrale myndigheter drøftet universitetsutbygging.

Universitetskomitéen stod derfor overfor den to-sidige oppgaven å påvise hvilken betydning det ville få for landsdelen om en kunne komme i gang med utbyggingen av et eget universitet, og å dokumentere overfor myndighetene sentralt hvilke ressurser som var til stede og kunne danne grunnlaget for lokale undervisningstilbud på dette nivået. Opplysning og publisitet er derfor et gjennomgangstema for store deler av Komitéens arbeid.

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

I årenes løp ble det laget en rekke skriftlige utredninger og innstillinger som alle mer eller mindre direkte hadde som mål å spre opplysning om grunnlaget for et universitet på Sørlandet. I regelen var disse knyttet til en bestemt sak i Stortinget eller til innstillingen fra en offentlig komité o.l. og vil også her bli nevnt i den sammenheng.

Komiteén brukte i perioder det meste av sin tid til mer generelt opplysningsarbeid. I første rekke måtte de nevne de to presentasjonsbrosjyrerne "Universitet på Sørlandet" som i en populær og kortfattet form viser hvilke muligheter landsdelen har for å ta imot og gi veksttilvilkår for et 5. universitet, og hva en slik institusjon ville bety for utdanningssøkende og andre. Brosjyrer, som er trykt i flere farger, ble første gang gitt ut i 1966. Den kom i ny utgave sommeren 1971. Da ble det også lagt vekt på å vise at de erfaringene som i mellomtiden var høstet med utvidet desentralisert universitetsundervisning og egen distrikthøgskole bare hadde styrket grunnlaget for påstandene om at der i landsdelen både var muligheter og behov for undervisning i et omfang og på et nivå som svarer til et universitet.

Brosjyrer ble spredt i 2.500 eksemplarer, både til sentrale og lokale myndigheter og til enkeltpersoner. I 1966 ble det også utarbeidet en stensiert publikasjon: "Universitetsundervisningen på Sørlandet – forberedende prøver og fagstudier" som var ment å skulle tilføre de sakkyndige og besluttende organer mer detaljerte data om forutsetningene for å kunne tilby undervisning i nærmere angitte fag, hvilket stillingsbehov en regnet med og hvor mange studenter som ville kunne nyte godt av de ulike tilbudene. Det samme brede siktemålet som disse trykksakene hadde også de åpne regionale møtene. Til disse sendte Komitéén ut innbydelser, opp til 200 til hvert møte, til kommunale og fylkeskommunale myndigheter, skolefolk og organisasjonsledere og representanter for næringslivet.

På møtet i Arendal i januar 1967 talte statsråd Rostoft og statssekretær Henrik Bargem. Et par måneder senere talte ekspedisjonssjef Enevold Skadsem i Kirke- og undervisningsdepartementet på et tilsvarende møte i Lyngdal. Tema for møtene var både den mer generelle utbygging av høyere utdanning her i landet, og det arbeid som var utført lokalt og Komitéens planer for det videre arbeid.

Et stormøte i Lillesand i desember 1967 kom til å stå sentralt i arbeidet for å få en av de nye distrikthøgskolene til Sørlandet. Det vil bli omtalt senere.

Lengst ut, i alle fall lokalt, nådde nok Komitéén ved sin flittige bruk av presse og kringkasting. Samtidig med at "Universitetet på Sørlandet" ble sendt ut, ble det innkalt til pressekonferanse. Det samme var ofte tilfelle når Komitéen sendte en henstilling til Stortinget eller på annen måte hadde uttalt seg offentlig om undervisningspoliti og lokalisering av universitet og distrikthøgskoler. Presse og kringkasting ble også innbudd til de større arrangementene og orientert så snart noe nytt var oppnådd. Også de gangene anstrengelsene ikke førte fram, ble presseomtale et middel til å skape en opinion.

En mer helhetlig framstilling av universitetsplanene ble presentert av rektor Hauge i et foredrag i lokal-sendingen i radio i februar 1967.

Konkrete lokale undervisningstilbud.

var både et mål og et middel i Komitéens arbeid. Undervisningstilbud på universitetsnivå var en del av selve målsettingen, men også et middel til å vise at slik undervisning både var mulig og etterspurt på Sørlandet.

Da Komitéen kom i arbeid høsten 1964, hadde innsatsen fra Museets "universitetskommitté", arbeidsutvalget i Plankomiteen og lederen av UVIK o.a. ført til at det var kommet i gang undervisning til forberedende prøver i filosofi og latin og forkurs i matematikk.

Det viste seg snart at desentralisert universitetsundervisning lot seg gjennomføre med godt resultat, og det føgte til at også studenter og andre presset på for å få utvidet tilbuddet. Plass-situasjonen ved Universitetet i Oslo og nye krav til lærerne i forbindelse med overgangen til 9-årig skole gjorde at spørsmålet om lokale undervisningstilbud i tillegg ble tatt opp av skoleledelsen i flere kommuner, og innenfor departementer og universitet fikk de lokale forsøkene på å få lagt også grunnfagsundervisning til Kristiansand støtte av mange.

Offisielle kontakter med Kirke- og undervisningsdepartementet og Universitetet i Oslo viste imidlertid at en del av prinsipielle grunner foreløpig ikke ønsket å gå ut over rammen av forberedende prøver. Universitetet var i stor grad bundet av lover og reglement, og departementet ønsket ikke å støtte ordninger som kunne oppfattes som en form for forhåndslofte i spørsmålet om lokalisering av et nytt universitet. Initiativet i Kristiansand hadde ført til at også en rekke andre distrikter var kommet med krav om slik undervisning.

Det var med andre ord kommet til å dreie seg om politikk – om mønster for den videre utbygging av post-gymnasial undervisning og distriktsutbygging.

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

Det første framstøtet overfor stortingsrepresentantene fra Agder ble gjort på et uoffisielt møte i september 1964. Det ble der gjort greie for det arbeidet som var gjort fra ulike hold for universitetssaken og idéen som lå bak dette. Representantene fra begge fylkene viste interesse for tiltaket og ga uttrykk for at en måtte arbeide videre med å få et universitet til Sørlandet.

Fortsatt var imidlertid utgiftsfordelingen i oppstartsfasen et springende punkt. Det rådde enighet om at universitetsundervisning var en statsoppgave, men flere framholdt sterkt at en i første omgang måtte vise et lokalt initiativ, og at kommuner og fylker måtte støtte tiltaket økonomisk til å begynne med.

I sitt første ordinære møte 12. november 1964 gjorde da også Komitéen vedtak om å søke støtte lokalt slik at det eksisterende tilbud ved UVIK i første omgang kunne utvides til en fullstendig 20-vektallsgruppe i matematikk (noe mer enn grunnfag). Det ble søkt om kr. 40.000 fra Kristiansand og kr. 10.000 fra hvert av fylkene.

Søknaden ble imøtekommet i Kristiansand og Vest-Agder. Aust-Agder fylke fant at tiden var for knapp til å få bevilgningen med på budsjettet for 1965. I forbindelse med behandlingen av 1966-budsjettet fattet Fylkesutvalget et vedtak der det ble gitt uttrykk for at det oppfattet den aktuelle undervisningen som en ren statsoppgave og at søknaden av den grunn var avslatt.

Den løsningen en nå fant fram til for spørsmålet om utvidet matematikkundervisning skulle bli arbeidsmodell også for den videre utbygging av tilbuddet:

Formelt ble undervisningen gitt som manuduksjon ved Kristiansand Museum som i denne saken gikk inn i et økonomisk samarbeid med Folkeuniversitetet. På den måten fikk en refusjon for omlag 50 % av utgiftene til lærerne. De øvrige utgiftene ble dekket ved at Kristiansand kommune og Vest-Agder fylke økte sine bevilgninger til UVIK og/eller Muséet.

Matematikkundervisningen startet våren 1965. Det neste målet UVIK og Komitéen satte seg, var å utvide tilbuddet til å omfatte fagstudier i tysk og fransk til grunnfag/mellomfag. Våren 1966 ble det satt ned et "engere utvalg" som bestod av Bergstad, Dannevig, Hauge, Werring og sekretæren. På grunnlag av Museums-komiteens plan av juni 1964 la dette utvalget i mai 1966 fram en revisert plan for grunnfagsstudier i Kristiansand. Planen omfattet, foruten forberedende prøver, 20 vektall i matematikk, fransk mellomfag, historie, norsk, tysk og engelsk grunnfag som alle skulle kunne tilbys i løpet av 1–2 år.

Tilbuddene i fransk, nordisk og tysk ble en realitet i h.h.v. 1966, 1969 og 1970, men da som nevnt ved å gå "omvegen" om Folkeuniversitetet og manuduksjon ved Kristiansand Museum. Avsnittet om UVIK og undervisningen ved Muséet omtaler denne utviklingen mer i detalj.

Sommersemesterundervisning for lærere var et annet opplegg for universitetsundervisning som Komitéen arbeidet med.

Særlig i de kommuner som innførte 9-årig skole var det stor interesse for et slikt tilbud i Kristiansand. Etter henstilling fra Kristiansand skolestyre tok Komitéen saken opp med Kristiansand lærarskole som sa seg villig til å leie ut skolen til dette formålet. Formannen, sekretæren og skoleinspektøren i Kristiansand hadde deretter en konferanse med universitetsdirektøren og 28. september 1966 ble det sendt formell søknad. Komitéen bad Universitetet i Oslo legge sommersemesterundervisning i fagene tysk, norsk og biologi til Kristiansand der UVIK kunne ha den daglige ledelsen.

Komiteen kunne vise til en foreløpig påmeldingsliste med 55–60 interesserte i hvert av fagene og til navngitte lærere som hadde sagt seg villige til å undervise. Av de siste var det bl.a. 3 professorer og en lang rekke andre som også tidligere hadde undervist ved universiteter.

Avslaget fra Universitetet, datert 6. desember 1966, hadde en bred begrunnelse:

- Innvendinger mot sommersemesterundervisning generelt. Det ble hevdet at universitetsstuderende uten kontakt med universitetsmiljø, med lærere og bibliotekene der, i seg selv var en absurd tanke.
- Frykt for at tilsavrende opplegg i Oslo og Tromsø skulle bli skadelidende med hensyn til lærerkrefter.
- Twil om kapasiteten til de lærere som hadde sagt seg villige til å undervise i Kristiansand. Dette også sett i forhold til de oppgaver mange av dem hadde som heltidsansatte ved Universitetet.
- Twil om de påmeldte studentene hadde de nødvendige kvalifikasjoner til å gjennomføre et opplegg med forkortet undervisningstid.

Avslaget ble lagt fram for Departementet som ble bedt om å ta det opp med Universitetet.

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

Saken fikk først stor publisitet og vakte sterke følelser i mange leirer, ikke bare på grunn av sitt reelle innhold, men også på grunn av den holdning avslaget viste og de, etter manges mening, arrogante uttrykksmåter som var nyttet i en del av begrunnelsen. Den ble bl.a. tatt opp i en interpellasjon i Stortinget. Hele arbeidet med sommersemesterundervisningen kom ikke til å gi noe synlig resultat. Her er det gitt en etter måten stor plass fordi den viser at spørsmålet om universitetsundervisning på Sørlandet ikke bare var et spørsmål om, og eventuelt når, myndighetene lokalt og sentralt var villige til å bevilge midler, men også i stor grad om en tilslutning til selve tanken om å desentralisere slik undervisning.

Kontakt med sentrale myndigheter og organisasjoner, med fagfolk og politikere, for å kunne gi og få informasjon knyttet til den framtidige utviklingen av undervisning på universitetsnivå, kom etter hvert til å utgjøre den vesentligste delen av Komitéens virke. Det gjelder kanskje først og fremst for formannen, andre medlemmer av arbeidsutvalget og sekretæren. Det går fram av møtereferater, notater, merknader og andre detaljopplysninger at Komitéen forsøkte å være representert, offisielt eller uoffisielt, på større sammenkomster der slik undervisning ble drøftet. Også de personlige kontakter som den enkelte måtte ha eller kunne skaffe seg ble ofte nytta til å formidle Komitéens synspunkter og bli kjent med andres mening om aktuelle saker. Den endelige søknad eller henvendelse om en sak var i regelen bare "toppen av isfjellet".

Oppfølging av nye tanker.

Da "Komitéen til å utrede spørsmål om videreutdanning for artianere og andre med tilsvarende utdanning", senere kalt "Videreutdanningskomitéen" eller "Ottosen-komitéen" etter formannen, ble oppnevnt høsten 1965 vedtok Universitetskomitéen umiddelbart å søke forbindelse med den. Formålet var i første rekke å informere om arbeidet på Sørlandet og dessuten å bli holdt ajour med de retningslinjer og idéer som denne viktige komitéen etter hvert ville legge til grunn for sitt arbeid.

Hele Ottosen-komitéen besøkte Kristiansand første gang i august 1966 og da som Universitetskomitéens og kommunens gjester. Foruten gjensidige orienteringer om arbeidet ble det også tatt tid til en synfaring på den delen av Gimlemoen som kunne komme på tale som tomt for et universitetsanlegg. Denne utvekslingen av informasjon fortsatte gjennom det meste av komitéens virketid ved kontakt mellom enkeltpersoner og møter mellom deler av de to komitéene.

Etter hvert som Ottosen-komitéen la fram sine innstillingar ga dessuten Universitetskomitéen sitt syn på forslagene der til kjenne i offisielle uttalelser og henstillinger.

Innstilling nr. 1 fra Ottosen-komitéen (juni 1966) tar bl.a. opp tanken om samordning av de post-gymnasiale studiene i et etappevis utdanningssystem der kapasiteten er fordelt på 12 utdanningsregioner. Universitetskomitéen gir en slik desentraliseringstanke sin fulle tilslutning, men den tar ikke stilling til utformingen av de enkelte regionene.

Komitéen slutter seg videre til innstillingen når det gjelder beregningen av kapasitetsbehovet (ca. 90.000 plasser i post-gymnasial utdanning i slutten av 1980-årene) og den slutningen at dette behov tilsier/forutsetter desentralisert utbygging. Det blir lagt vekt på å få fram alvoret i kravet om at denne utbyggingen må ske raskt om en skal hindre at etterspørselen tvinger fram kursdrift i stedet for studier og med det nivåsenkning. På Sørlandet ligger forholdene vel til rette for på kort varsel å sette i gang forsøksdrift med utbygging av en slik utdanningsregion.

Mens det nye distrikthøgskolemønsteret var ved å forme seg i og omkring Ottosen-komitéen, var det i gang arbeid med å utvikle andre mønstre for den framtidige post-gymnasiale utdanningen en rekke steder utover i landet og innenfor flere ulike sektorer av utdanningsverket. Også i de andre skandinaviske landene skjedde det en omforming på dette området.

Av møtereferatene for Universitetskomitéen kan en se at enkeltdellemmer etter mer eller mindre direkte og spesifiserte oppdrag fra Komitéen stadig kom med verdifulle opplysninger om nye trekk i utviklingen i inn- og utland. I tillegg sørget Komitéen for en systematisk innsamling av de opplysninger som kom fram i pressen om videreutdanning av artianere.

Utenom Ottosen-komitéen var Universitetskomitéen i direkte berøring med et par organisasjoner som arbeidet med nye opplegg.

I 1965/66 arbeidet Folkeuniversitetet med en plan som i hovedtrekkene gikk ut på at det i hvert fylke skulle opprettes et folkeuniversitet som bl.a. skulle ha som formål å forestå den forberedende universitetsundervisning, inklusive grunnfag. Overfor Universitetskomitéen kom det fram med ønsker om et samarbeid slik at universitetsarbeidet i Kristiansand kunne samordnes innenfor den rammen som idéen om et folkeuniversitet satte.

Komitéen avviste en slik tanke og viste til at den hadde som oppgave å arbeide for et universitet på Sørlandet som både i omfang og innhold var noe vesentlig forskjellig fra et opplegg med en organisatorisk overbygning over en rekke mer eller mindre løsrevne kurs på ulike nivå.

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

Den avtalen som kort tid etter kom i stand mellom Folkeuniversitetet og Kristiansand Museum bygget på et samarbeid fra kurs til kurs.

Annerledes mente Komitéen det stilte seg med arbeidet for å utvide det lokale tilbuddet med en 1- eller 2-årig påbygging til det 3-årige gymnaset, de såkalte colleges eller collegesavdelinger.

Universitetskomitéen deltok på flere større konferanser der college-utdanningen ble drøftet og holdt seg løpende orientert om arbeidet til "Komitéen for økonomisk college ved Kristiansand Handelsgymnasium". Med grunnlag i de 1-årige studentkursene ved denne skolen og den kursvirkosmheten som Norges Handelshøgskole hadde satt i gang der i 1964, arbeidet den for å utvide det merkantile undervisningstilbuddet i distriktet.

I sluttfasen var Universitetskomitéen aktivt med i dette arbeidet. Den ga i september 1967 sin offisielle støtte til en søknad til departementet om å få sette i gang slik undervisning fra 1968 eller 69.

I juni 1967 var Innstilling nr. 2 fra Ottosen-komitéen kommet. Der fremmer komitéen bl.a. prinsippforslag om å etablere et nytt utdanningssystem på postgymnasialt nivå med betegnelsen (distrikts)-høgskole og med regionale studiesentra spredt omkring i landet. Disse var da ment å komme i stedet for en utbygging som i hovedsaken satset på universitetene, de som alt var opprettet og eventuelt nye.

På mange måter ble arbeidet med økonomisk colleges en forpostfekte i kampen om de nye høgskolene. I 1967 hadde Stavanger fått tillatelse til å sette i gang undervisning ved et økonomisk college, men denne ble senere trukket tilbake av departementet – først til Universitetskomitéens uttrykte lettelse. Høsten 1968 ble det startet økonomisk college i Skien uten offentlig godkjenning og Komitéen presset da på for å få til et nytt framstøt fra Kristiansand overfor departementet.

Sentralmyndigheten valgte imidlertid å satse direkte på distrikthøgskolene når det gjaldt å utvide det merkantile studietilbuddet. Det ble engasjert fagfolk til et konkret planleggings- og utredningsarbeid som skulle komme til å danne grunnlaget for økonomisk/administrativ studieretning som det første tilbuddet ved de nye skolene.

Også på andre måter ble det etter hvert klart at det var distrikthøgskoletanken som hadde den tilstrekkelige politiske gjennomslagskraften. Ottosen-komitéen ble av departementet bedt om å forvere arbeidet med sin innstilling nr. 3 som skulle omhandle distrikthøgskolens organisasjon og administrasjon. Det ble antatt at myndighetene hadde til hensikt å sette i gang prøvedrift i nærmest framtid, og kappestreiden mellom de lokale utvalg for distrikthøgskoler ble mer tydelig på mange områder.

Det er klare forskjeller mellom et universitet og distrikthøgskolene slik de ble presentert i Ottosen-komitéens innstilling nr. 2 og 3. Mest ovenfallende er at den aktive forskningen er skjøvet mer i bakgrunnen og at normalrammen for studiene er kortere, 2–3 år. Det var ikke uten videre klart at arbeidet for et universitet på Sørlandet og en distrikthøgskole i regionen måtte falle sammen.

Universitetskomitéen kom likevel i årene 1967–69 til å se på distrikthøgskole-saken som sin viktigste oppgave. Den kunne bli det avgjørende grunnlaget for et universitet og det var derfor tale om to sider av samme sak, mente Komitéen.

Arbeid for en distrikthøgskole på Agder.

Arbeidsutvalget sammen med stortingsrepresentantene for Agder hadde i oktober 1967 et møte med statsråd Kjell Bondevik. Hensikten var på nytt å presentere Sørlandet som et naturlig sted å starte en distrikthøgskole på og å vise at det i dette spørsmålet var enighet i landsdelen.

I dette møtet opplyste Statsråden at det var mulig at det ville bli satt i gang prøvedrift med distrikthøgskoler, men at hele saken trolig først ville bli lagt fram for Stortinget i en melding.

På grunnlag bl.a. av disse opplysningene valgte Universitetskomitéen å konsentrere seg om å kunne presentere en samlet opinion på Sørlandet når spørsmålet om prøvedrift skulle drøftes. Komitéen bad derfor en rekke nøkkelpersoner, – fylkesmennene, biskopen, skoledirektørene, stortingsrepresentantene fra Agder, fylkesordførerne og ordførerne i Arendal og Kristiansand, til et internt samrådsmøte. Den fikk der tilslutning til tanken om at det hastet med å få fremmet et samlet ønske fra landsdelen om å få en distrikthøgskole.

I neste omgang ble det i samarbeid med Agder Akademi innbuđt til et åpent stormøte i Lillesand i desember 1967. Der gjorde direktør Ottosen rede for Innstilling nr. 2 og for det ansvar som kom til å bli lagt på distrikten for tilrettelegging og gjennomføring av distrikthøgskoletanken. På møtet ble deltakerne anmodet om å skrive under på et brev til kirke- og undervisningsminister Bondevik der det ble gitt uttrykk for et sterkt ønske og håp om at en høgskole for Agder-fylkene måtte bli en realitet snarest mulig. Henvendelsen ble undertegnet av folkevalgte til Stortinget, fylkestinget og en rekke kommunestyre, representanter for embetsverket og offentlig administrasjon, førstegang for nærings- og kulturliv og av en

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

rekke enkeltpersoner fra hele landsdelen — i alt 80–90 navn. Den ble overrakt Statsråden av formannen i Universitetskomitéen 29. januar 1968.

I mars 1968 ble Ottosen-komitéens Innstilling nr. 3 lagt fram. Som nevnt har den distrikthøgskolens organisasjon og administrasjon som hovedemne og vekten er lagt på problemer i forbindelse med en eventuell prøvedrift. En debatt i Stortinget om disse spørsmålene var ventet i løpet av våren. Universitetskomitéen fant at det før den tid også burde foreligge en egen innstilling om distrikthøgskole på Sørlandet. I løpet av et par uker ble det laget en publikasjon i 200 eksemplarer som ble sendt bl.a. Kirke- og undervisningsdepartementet, Agder-tingmennene og Ottosen-komitéen, foruten til en rekke kommunale og fylkeskommunale organer.

På samme måte som i tidligere utgreninger peker Komitéen i "Innstilling om distrikthøgskole på Sørlandet" på det lokale behov og de ressurser som landsdelen har. Denne gangen blir det også lagt vekt på å vise at denne regionen har ferdige planer for studieopplegg av den typen som var nevnt som særlig aktuelle for distrikthøgskolene.

Stortingsbehandlingen ga departementet grønt lys for å arbeide videre med planene for distrikthøgskoler og det var klart at det ville komme på tale å sette i gang prøvedrift alt fra høsten 1969. Den viktige avgjørelsen om lokalisering av studiesentrene ville ventelig bli tatt i vårsesjonen dette året.

1969 kom til å bli et svært aktivt år for Universitetskomitéen. På initiativ av Komitéen ble det 16. januar 1969 holdt et internt møte i Oslo. Til stede var 8 av de 9 stortingsrepresentantene fra Agder, fylkesordførerne, fylkesmannen i Aust-Agder og fylkeskontorsjefen i Vest-Agder, skoledirektørene, ordføreren i Arendal foruten Komitéens medlemmer. Det rådde full enighet på møtet om at en måtte arbeide for at Sørlandet skulle få sin distrikthøgskole alt fra høsten 1969. I argumentasjonen for dette måtte det legges avgjørende vekt på at den aktiviteten som alt var i gang i Agder hadde gitt gode og verdifulle erfaringer med undervisning på dette nivået, og at en på de stedene som i første omgang var aktuelle, hadde undervisningen lokaler til disposisjon. Dette var også hovedtrekkene i en uttalelse som etterpå ble overrakt Statsråden.

Mindre enn en uke seinere hadde følgende representanter fra Agder-fylkene konferanse med statsråd Bondevik og representanter for departementet: 7 av stortingsmennene, fylkesordføreren i Aust-Agder, varaordføreren i Vest-Agder fylke, skoledirektørene, ordføreren i Kristiansand og Universitetskomitéens medlemmer. Det ble her på nytt pekt på de mange grunner som en på Sørlandet mente talte for at det ble startet forsøksdrift med distrikthøgskole nettopp der.

Representanter for Kirke- og undervisningsdepartementet var i Kristiansand i begynnelsen av februar og møtte da foruten Universitetskomitéens medlemmer også medlemmer av Komitéen for økonomisk college og representanter for Kristiansand Handelsgymnasium, Kristiansand lærarskole, Sørlandets tekniske skole og Kristiansand kommune. Det ble da orientert om de retningslinjer en på sentralt hold regnet med at utviklingen av distrikthøgskolene ville komme til å følge. De lokale representantene la vekt på at de fant godt samsvar mellom dette og de muligheter for utvikling som Agder-fylkene kunne by.

St.prp. nr. 136 (1968–69) "Om prøvedrift med distrikthøgskolar" ble lagt fram 28. mars 1969. Agder-fylkene (Kristiansand) var valgt som den ene av tre prøveregioner. Departementet grunngir forslaget med at — — i Stavanger og Kristiansand har det no i fleire år vore eit utvida postgymnasialt tilbod, og grunnlaget for utprøving av distrikthøgskoletanken må seist å vere til stades. I desse regionane er det gjort mykke førebuingsarbeid, og det er full semje ilokaliseringsspørsmålet."

Stortingsvedtaket 20. juni godkjente at det ble satt i gang prøvedrift med distrikthøgskole på Agder alt fra høsten 1969. En stor sak for landsdelen var brukt vel i havn. Sitatet fra St.prp. nr. 136 kan stå som en tributt til komitéen, og ikke minst arbeidet ved UVIK og Kristiansand Museum og den sterke støtte de kunne vise til i hele regionen.

Universitetskomitéens arbeid med distrikthøgskolen var imidlertid ikke avsluttet med vedtaket 20. juni 1969. På noen områder var det ennå en del u gjort, og nye oppgaver kom til.

Samtidig med at Universitetskomitéen var sterkt opptatt med å organisere samlede og effektive framstøt i lokaliseringsstriden, satte den i gang et ommfattende arbeid i en rekke

Spesialutvalg for nye undervisningstilbud.

Ferdige planer for nye undervisningstilbud var en del av Komitéens arbeid med å legge grunnlaget til rette for å oppnå og videreflektere en distrikthøgskole.

De to første innstillingene fra Ottosen-komitéen viste at det ikke bare var realistisk å vente at undervisning på universitetsnivå om få år ville bli tilbuddt på en rekke nye steder utover i landet og at disse ville bli organisert i permanente institusjoner, men også at mange nye fag og fagkombinasjoner ville få plass innenfor dette nye mørsteret.

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

Universitetskomitéen tok opp den utfordring og de muligheter en slik utvidelse og omgruppering av studiemnene medførte. Mens arbeidet tidligere vesentlig hadde samlet seg om å få til planer for tradisjonelle universitetsfag som mateamikk, fransk og tysk, viser møtereferatene fra høsten 1967 og utover ikke bare en intensivering i studieplanarbeidet, men også en spredning på emneområder som sprengte den gamle rammen. Det manglet tydeligvis ikke på idéer og dristige målsettinger, og en voksende optimisme preger arbeidet.

Det ble i løpet av et par år oppnevnt en lang rekke utvalg som hver for seg fikk i oppdrag å vurdere mulighetene for å kunne tilby undervisning innenfor et bestemt fag eller fagområde ved en eventuell distrikthøgskole på Sørlandet. I det lå et ønske om å få en faglig vurdering av behovet for en slik utdanning og en oversikt over de lærerkrefteren en kunne regne med å finne lokalt. Utvalgene ble også bedt om å komme med forslag til studieopplegg.

Her, som på de øvrige arbeidsområdene, er det uråd å nevne alle de personer som på en eller annen måte gjorde en innsats i eller utenfor utvalgene. Viktige navn og ernær kan være falt ut, men det forhindrer ikke at en kort oversikt over de utvalg som ble oppnevnt og de planer og idéer det ble arbeidet med, kan gi et riktig og nødvendig bilde av den delen av arbeidet for universitet på Sørlandet. Det vil gi en illustrasjon av bredden i virksomheten og variasjonen i emnene.

November 1967: Utdanning av tolker i fransk.

Siktemålet var det behov en mente måtte være til stede i reiselivsnæringen og markedsføringssektoren. Et utvalg som bestod av lektor Helge Bergstad, Kristiansand, og lektor Fredrik Werring, Kristiansand

la i mai 1970 fram en innstilling om en to-årig utdanning for tolker og translatører. Grunnmønsteret i utdanningen var ment å kunne nytes også for andre språk enn fransk, og var dessuten tenkt som den første begynnelsen på et framtidig språkinstitutt ved en distrikthøgskole der en ville kunne tilby språkundervisning av ulik type og lengde med et mer praktisk siktepunkt enn det tradisjonelle.

November 1967: Psykologi og pedagogikk.

Utvalget hadde følgende medlemmer: rektor Anne Birgitte Berentzen, Kristiansand,

lektor Reinert Harbo, Kristiansand,

skolepsykolog Einar Haugaa, Grimstad,

overlege Rolf Holmboe, Kristiansand,

fylkespsykolog Nils Grendstad, Kristiansand,

ped.konsulent Svein Egil Eidet, Kristiansand.

I notat, datert desember 1968, opplyser utvalget at de har hatt kontakt med mange typer virksomhet og funnet at der i distriktet er et behov for utdanningsstibud innenfor denne sektoren.

Utvalget foreslår at en med utgangspunkt i den undervisning som alt blir gitt ved Kristiansand lærarskole innenfor fagene pedagogikk og psykologi, forsøker å få til en mer generell videreutdanning for å møte det øyeblikkelige behov.

På lengre sikt skisserer utvalget en plan for en avdeling for pedagogikk og psykologi ved en distrikthøgskole der det kan bli tilbudt både grunnutdanning og tilleggsutdanning for ulike yrkesgrupper.

I sin endelige innstilling (18. april 1970) tar ikke utvalget stilling til spørsmålet om administrativt og faglig ansvar for de ulike undervisningstilbudsene. Det gir uttrykk for at distriktet etter deres mening har behov for en geografisk forgrenet utbygging av undervisningstilbudsene innenfor disse fagområdene, men med en sentral administrasjon. Det synes å legge særlig vekt på inservice-opplæring.

Februar 1968: Sosiale fag og medisin.

Medisin var ett av de fagområdene som Universitetskomitéen tidlig forsøkte å få med i sine mer kortsiktige utbyggingsplaner.

På oppfordring fra Komitéen arbeidet barnelege Otto Dal høsten 1966 med et opplegg for medisinerutdanning som en del av et framtidig universitet på Sørlandet. På den tiden var det også spørsmål om nybygg av Sentralsykehuset i Kristiansand, og dr. Dal var i kontakt med Forsvarsdepartementet for å drøfte mulighetene for en plassering på/nær det planlagte universitetsområdet på Gimle, dersom det skulle bli aktuelt å bygge utenfor Kvadraturen.

I februar 1968 oppnevnte Komitéen et eget utvalg som hadde som arbeidsoppgave både en videreføring av den tidligere planen for et medisinsk fakultet og en utredning av et undervisningsopplegg for laboratorie-søstre og legesekretærer.

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

Utvalget bestod av

distriktslege Odd André Brun, Åmli,
overlege Rolf Holmboe, Kristiansand,
overlege Rolf Jorde, Kristiansand,
lege Arvid Hanche-Olsen, Kristiansand,
overlege Arne Schjødt, Kristiansand,
sykehusdirektør Sæther,
lektor Aamund Salveson, Kristiansand.

Heller ikke innenfor dette fagområdet førte arbeidet fram til konkrete planer for nye studietilbud.

Desember 1967: Saksbehandlere.

Medlemmer av utvalget:

skoleinspektør Ivar Beite, Kvinesdal,
kontorsjef Egil Bjørgum, Kristiansand,
fylkeskontorsjef Kristian Gundersen, Arendal,
kontorsjef Cay Stokkeland, Kristiansand,
overingeniør Arne Thorbjørnsen, Arendal.

Utvalget mener at det avgjort er behov for et utdanningstilbud med særlig sikte på saksbehandler-stillinger i offentlig virksomhet. Det foreslår et to-årig studium som er slik bygget opp at den delen som tar for seg de særlige krav som stilles til saksbehandlere, også kan nytties som tilleggsutdanning for f.eks. jurister, siviløkonomer.

Desember 1967: Musikk.

Utvalget bestod av

beredskapsjef Peder Bjerkholt, Arendal,
lærer Anders B. Faksvåg, Kristiansand,
leder for Kristiansand kommunale musikkskole Jørg Johnsen,
Vennesla,
lektor John Lind, Kristiansand,
lektor Thorbjørn Olsen, Kristiansand.

Utvalget la fram en detaljert innstilling (mai 1968) som spenner over et meget vidt felt for musikk-utdanning, og viser et opplegg med kurs i en lang rekke allmenn-musikalske fag og i spesialfag. Disse skulle kunne bygges sammen til mange ulike kompetanse-givende eksamener, enten som en del av universitetsekspamen eller av en utdanning for aktive musikere og musikkpedagoger.

Det blir lagt vekt på at den videregående musikkutdanning som alt var i gang i Kristiansand var et meget godt utgangspunkt for en videre utbygging.

Mai 1968: Hotell, restaurant- og turistnæringer.

Komiteen oppnevnte

rektor Leif Yngvar Christiansen, Mandal,
turistsjef Leiv Gelius, Arendal,
direktør Leif Michalsen, Arendal,
direktør Jakob B. Sødal, Kristiansand.

til et utvalg til å greie ut spørsmålet om utdanning av personell på dette området. Også senere ble dette fagfelt trukket inn med tanke på mulige nye studietilbud uten at det lokalt ble utarbeidet konkrete planer. (Det ble senere tatt et initiativ fra departementet som resulterte i et utvalg på landsbasis).

Mars 1969: Samfunnsplanleggere.

Utvalget som utredet spørsmålet om en utdanning av samfunnsplanleggere på Sørlandet bestod av:

ordfører Thv. Hagen, Lyngdal,
fylkesreguleringsarkitekt Gunnvald Husa, Vest-Agder,
fylkeslandbruksjef Trygve Haugeland, Vest-Agder,
turistikonsulent Peter Tvedt, Arendal.

Det hadde sitt utspring i et møte om lokalisering av en distrikthøgskole, eller deler av denne, innenfor Agder-regionen som ble holdt i Lyngdal i februar 1969.

Det var derfor naturlig at utvalget i sin innstilling både uttalte seg om de generelle retningslinjene og behovet for utdanning av samfunnsplanleggere og om de spesielle forutsetninger som Lyngdal, og dessuten Grimstad, hadde for å møte de krav en slik avdeling av en høgskole ville stille.

Det materialet som utvalget la fram ble senere etter anmodning fra Komitéen bearbeidet av undervisnings-leder Arild Sæther ved ADH og lagt til grunn for det videre arbeidet på dette området.

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

September 1969: EDB.

Utvalgsmedlemmer: konsulent Tor Brattvåg, Oslo, disponent Roald Drivdal, Kristiansand, kontorsjef Øyvind Hadeland, lektor Thor Hansen, Grimstad, sivilingeniør Ivar Krogstad, Arendal.

Utvalget la fram sin innstilling i april 1970. Det konkluderer der med at de undersøkelser som utvalget har gjort synes å indikere at det eksisterer et stort latent behov for EDB-personale i regionen.

Utvalget foreslår 3 ulike utdanningsretninger innenfor fagområdet: linje for systemutviklere, og linjer for høykvalifiserte programmerere innenfor det økonomisk/administrative og innenfor det tekniske fagfeltet. Ut fra ønsket om å oppnå en rasjonell utnyttelse av ressursene og et best mulig faglig miljø, foreslår utvalget at de to første linjene legges til Kristiansand, den tredje til Sørlandets tekniske skole i Grimstad.

September 1969: Kjemi.

Universitetskomitéens arbeid med et undervisningstilbud i kjemi hadde mye preg av et mellomspill: UVIK startet opp og ADH fullførte.

UVIK hadde alt fra høsten 1968 arbeidet med konkrete planer for kjemiundervisning, i første omgang som enkeltkurs. På oppfordring av formannen la lektor Aamund Salveson i februar 1969 fram en plan også for kjemiundervisning ved distrikthøgskolen, og 3. september 1969 vedtok Komitéen å opprette et eget utvalg for kjemi med følgende medlemmer: distriktslege Odd André Brun, Åmli, lektor Else Dannevig, Hisøy, overingeniør Haldor Ottar, Vennesla, lektor Aamund Salveson, Kristiansand.

I løpet av 1 mnd. utarbeidet dette utvalget et forslag til studieplan for et ett-årig grunnkurs i kjemi. Opplegget var gjort smidig med hensyn til muligheten for å ta mindre deler av kurset. Samlet var det ment å kunne ekvivalere kurs ved universiteter og høgskoler, og dessuten tjene som grunn- og etterutdanning i dette faget for lærere i flere skoleslag.

Planer for andre undervisningstilbud.

I tillegg til arbeidet i spesialutvalgene ble det arbeidet med en rekke andre prosjekter både av Komitéen selv og av enkeltpersoner i og utenfor Komitéen.

Jordbruksfag.

Rektor Heggland ved Statens gartnerskole på Dømmesmoen (varamann i Komitéen) hadde våren 1968 drøftinger med rektor Kvifte ved Norges Landbrukskole og representanter for Landbruksdepartementet om mulighetene for en desentralisering av den høgre landbruksutdanningen og de muligheter en distrikthøgskole på Agder eventuelt kunne ha for å gi undervisning innenfor denne sektoren.

Rektor Heggland konkluderte referatet fra disse møtene med at mulighetene syntes små med den utvikling og omlegging som da var i gang på dette området. Seinere hadde også Komitéen møte med rektor Kvifte og kom til samme resultat.

Økonomiske fag.

Komitéen regnet med at økonomiske fag ville få en naturlig plass ved en distrikthøgskole. Den tok som nevnt del i arbeidet for å få et økonomisk college til Kristiansand og regnet med at dette i sin tur ville gå inn som et eget institutt innenfor denne rammen.

Statsvitenskapelige fag.

I en periode var Universitetskomitéen i kontakt med universitetslektor Eirik Steinnes ved Instituttet for statsvitenskap ved Universitetet i Oslo. Komitéen var svært interessert i hans planer for å få overført kurs innenfor dette fagområdet fra universitetet og til institusjoner utenfor Oslo. Et utdanningstilbud innenfor økonomi/teknikk ble også drøftet. Andre undervisningstilbud som ble vurdert var

journalist-utdanning
lederutdanning innen fysisk fostring
spesialutdanning for folk innen u-hjelpen.

Planene og skissene som på denne måten ble utarbeidet ble senere oversendt Styret for ADH og kom i flere tilfeller til å danne en betydelig del av grunnlaget for nye studieretninger ved distrikthøgskolen.

På andre områder ble idéene tatt opp av Styret, som oppnevnte sine egne planutvalg. Selv om det faller utenfor rammen for denne rapporten å drøfte hvilke instanser som har hatt den avgjørende innflytelse på utforming og valget av studietilbud ved ADH, må det likevel være rett å trekke noen linjer mellom planarbeidet i regi av Universitetskomitéen og de studietilbud som senere kom i gang ved denne høgskolen.

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

ADH har i dag studieretning for tolker og oversettere, teknisk/økonomiske fag, i offentlig administrasjon, EDB, analytisk kjemi og økonomisk/administrative fag. Søknad om egen studieretning i musikk ble sendt departementet i 1971. I tillegg kommer at ADH har overtatt eller har planer om å overta de fagene som ble tilbuddt ved UVIK og Kristiansand Museum enten med samme eller med nye studieplaner.

Oppstartning av ADH.

Som en fortsettelse på det arbeidet Universitetskomiteen hadde gjort for å få en distrikthøgskole ble den, som tidligere nevnt, bedt om å fungere som interimsstyre for den nye institusjonen.

Alt før den tid hadde Komitéen vært med på å legge også de praktiske forholdene til rette for en oppstartning fra høsten 1969. Det var tidlig klart at skulle det i det hele tatt bli mulig å komme i gang med undervisning fra ca. 1. september måtte noe av forarbeidet være gjort før Stortings-vedtaket var fattet. Dessuten var opplysninger om at en i Kristiansand hadde f.eks. disponibele lokaler et moment å føre i marken til fordel for Agder.

Komiteen drøftet mulige løsninger på lokal-spørsmålet flere ganger utover i 1968. I motsetning til den undervisningen som hittil var blitt gitt ved UVIK og Kristiansand Museum krevde distrikthøgskolen disponibele forelesningsrom på formiddagen, og egne kontorer for administrasjonen.

Dagen før det viktige møtet 16. januar 1969 med representanter for Stortinget og fylkene oppnådde Komitéen å få en bekreftelse fra Kristiansand kommune på at byen ville og kunne skaffe de nødvendige undervisningslokaler. Det ble samtidig satt ned et eget, kommunalt lokal-utvalg, der Komitéen var representert ved formannen og sekretæren.

Dette utvalget hadde hovedansvaret for lokal-spørsmålet, men utover våren 1969 måtte Komitéen, og særlig Arbeidsutvalget, i noen grad vurdere og ta stilling til arealdisponering og detaljtegninger etter hvert som planene tok fastere form.

I påvente av at Stortinget skulle ta stilling til St.prp. nr. 136 og at distrikthøgskolens administrative organer skulle komme i funksjon, sendte Universitetskomiteen ut en foreløpig orientering om undervisningstilbudene høsten 1969. Trykksaken ble sendt årets artianere og andre potensielle søker på Agder.

Sammen med ADH's daglige ledelse stod Interimsstyret for arrangementet ved den høytidelige åpningen av den nye distrikthøgskolen 27. august 1969. Statsråd Bondevik talte til de nye studentene og en lang rekke innbudte gjester.

Som interimsstyre for ADH hadde Komitéen 5 møter der en foruten ordinære styresaker, som fordeling av bevilgninger og tilsetting i administrative stillinger, også arbeidet videre med utviklingen av nye studiestribut.

På dette siste området gikk arbeidet i Styret og i Komitéen ofte over i hverandre. Også i egenskap av styre for ADH holdt Komitéen i prinsippet fast på sin gamle linje med regional spredning av undervisningstilbudene. Den ensidige oppmerksomheten mot Kristiansand i denne perioden fra deres side ble sett på som et spørsmål om først å samle kreftene for i det hele å oppnå en distrikthøgskole, og siden om å "konsolidere stillingen". Etter hvert som det ble tale om å søke om å få sette i gang ett eller flere nærmere bestemte studiestribut, viste det seg likevel at der var til dels stor uenighet mellom representantene for de ulike delene av Sørlandet om hvor dette skulle skje. Den senere så velkjente debatten om lokalisering var derfor langt fra ukjent innen Universitetskomiteen.

Arbeidet etter 1969.

Da det permanente styret for ADH tok over i desember 1969 var virksomheten ved en distrikthøgskole på Sørlandet kommet vel i gang, og den oppgaven som Komitéen hadde samlet så og si hele sin innsats om i flere år, var løst. Det var naturlig at Komitéen nå stilte seg selv spørsmål om hvilke oppgaver som heretter var aktuelle og hvordan disse eventuelt burde fordeles mellom de to organene.

Av referatene går det fram at det i Komitéen ble gitt uttrykk for at det var en misforståelse når enkeltyntes å oppfatte distrikthøgskolen som et alternativ til et universitet. Det ble understreket at den tvertimot skal være det grunnlaget et universitet skal reise seg på, "selv om den prinsipielt og i framtiden vil bli sideordnet et universitet".

En stor del av arbeidet i 1970 og 1971 kom derfor til å samle seg om å holde idéen om et universitet på Sørlandet levende både hos myndighetene og blant lokalbefolkningen. I den andre utgaven av "Universitet på Sørlandet" sommeren 1971 ble det understreket "—berettigelsen av, mulighetene for og det på-trengende behov for snarest å få utvidet undervisningstilbuddet i landsdelen til et omfang og på et nivå som svarer til et universitet vil kunne gi".

For mange av dem som ønsket at Sørlandet på sikt skulle få sitt eget universitet fortonet det seg likevel slik at ADH og virksomheten der var den beste innfallsporten mot dette målet. Det viste seg dessuten etter hvert at viderutviklingen av ADH og fortsatt arbeid for et universitet på svært mange feltet kom til å løpe parallelt og ofte gli over i hverandre.

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

Etter at det høsten 1972 var blitt oppnevnt medlemmer fra de to fylkene til RAD FOR ADH var det derfor ikke umulig at det ble reist spørsmål om å overføre Komitéens oppgaver til dette organet. Som tidligere nevnt fikk tanken tilslutning både hos oppdragsgiverne, Styret for ADH og Komitéen selv.

Ved behandlingen i Rådet var det enighet om å påta seg oppgaven, men ikke om primissene for arbeidet. Følgende forslag fikk flertall (6 stemmer): "Rådet for ADH kan påta seg å videreføre arbeidet til Universitetskomiteen for Sørlandet". Mindretallet (5 stemmer) ønsket følgende tilføyelse: "på den måte som Rådet finner at såvel ADH som universitetssaken til enhver tid antas best tjent med".

Voteringen viser at Universitetskomiteens arbeid for å bygge ut de postgymnasiale undervisningstilbuddet på Sørlandet uten tvil vil bli ført videre av andre. Om utviklingen kommer til å følge de linjer Komitéen trakk opp, synes mer usikkert.

Økonomi.

Sammenlignet med den innsatsen som ble gjort, var utgiftene knyttet til Universitetskomiteen svært små. Det gjelder også om en sammenligner med liknende komitéer andre steder. Først og fremst skyldes det at, bortsett fra et minimalt honorar til sekretæren, ble alt arbeid utført uten vederlag.

Virksomheten forøvrig ble finansiert på ulike vis.

Utgifter dekket av andre.

Komiteens utgifter til administrasjon var svært små som følge av at sekretariatet ble knyttet til skoleadministrasjonen i Vest-Agder fylke.

Utgiftene i forbindelse med møtene i distriktet, lokale konferanser med Ottosen-komiteen, stortingsrepresentantene og andre ble ofte dekket av den aktuelle kommune eller annen offentlig instans som påtok seg vertsforpliktelsene.

Det synes forøvrig som om medlemmene i stor grad har kombinert komité-oppdag med tjenestereiser betalt av andre instanser.

UVIK hadde eget regnskap, og utgifter til undervisning ble derfor ikke ført over Komitéens regnskap. Fram til 1967 ble medlemmernes utgifter til reise og diett, og eventuell tapt arbeidsfortjeneste, dekket ved direkte utbetaling fra de respektive oppdragsgivere.

Eget budsjett og regnskap.

For 1967 ble det søkt om kr. 15.000 i direkte bidrag til Komitéen, likt fordelt på de to fylkene og Kristiansand kommune. Beløpet var ment å skulle dekke utgiftene til mindre publikasjoner o.l. foruten reise- og diettgodtgjøring til medlemmene.

Vest-Agder fylke og Kristiansand bevilget kr. 5.000 hver. Aust-Agder fylke ønsket fortsatt å yte sitt tilskudd i form av direkte utbetaling til medlemmene.

Størrelsen og fordelingen av bevilgningene var den samme også for årene 1968–72. Fra 1969 ble også tilskuddet fra Aust-Agder overført til Komitéens regnskap.

Et kort sammendrag av regnskapet er tatt med som eget vedlegg. (1)

Finansiering av "Universitetet på Sørlandet" I og II.

Utgiftene til de to PR-brosyrerne ble dekket utenom det ordinære regnskapet.

Den første brosyren kom på kr. 17.380 og ble betalt med tilskudd og gaver:

Aust-Agder fylke	kr. 1.000
Vest-Agder fylke	kr. 1.500
Kristiansand kommune	kr. 2.500
Det resterende som gaver fra private firma i begge fylker.	

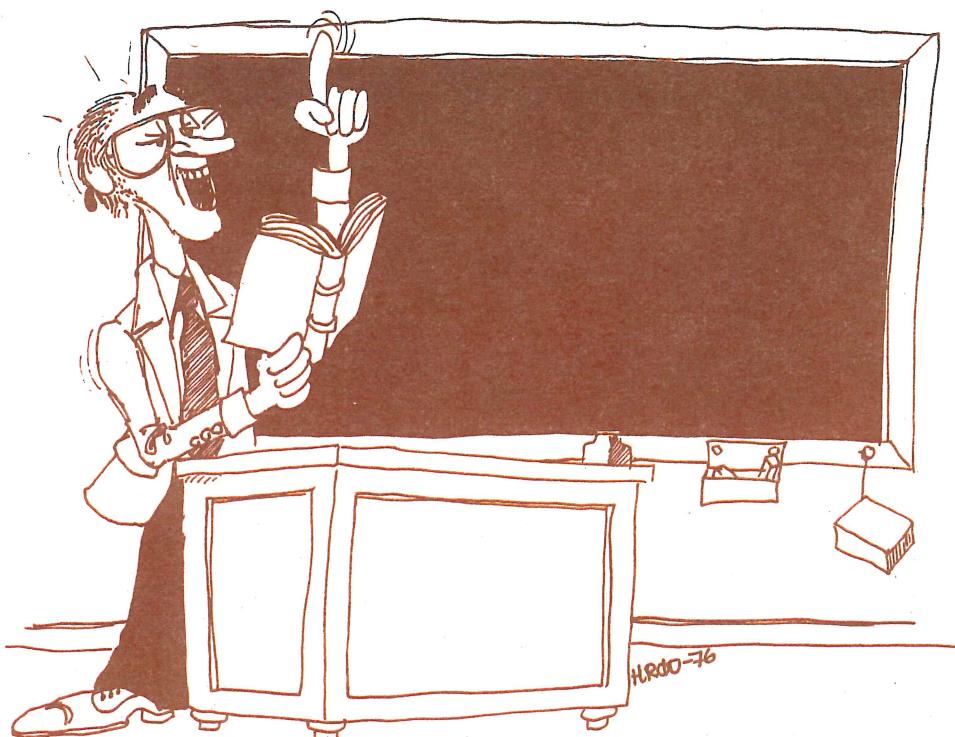
Den andre brosyren kom på i alt kr. 14.722. Av dette ble kr. 8.500 dekket ved annonser, det øvrige belastet Komitéens regnskap.

Andre gaver.

Utenom Komitéen var det en tid i gang et arbeid for å få til en lokal finansiering av én lærestol gjennom gaver. I den forbindelse mottok Komitéen våren 1969 tilslagn om kr. 2.500 pr. år i 5 år fra Sørlandsbanken i Kristiansand. Det videre arbeid med denne saken kom til å bli knyttet til ADH og midlene ble derfor overført dit.

DE KONKRETE UNDERVISNINGS TILBUDENE

- Forberedende prøver
- Forkurs i matematikk
- Universitetsundervisningen i Kristiansand (UVIK)
- Videre utbygging
- Matematikk
- Fransk
- Nordisk og tysk
- ADH og universitetsfagene
- Økonomi.

Den trinnvise oppbygningen av konkrete undervisningstilbud på universitetsnivå kom til å bli knyttet til organer som stod fritt i forhold til Universitetsskomiteen. Disse tilbud var likevel samtidig et av Komiteens mål og arbeidsområder. Det er derfor vanskelig å gi et rett bilde av Universitetsskomiteens virke uten å ta med en kort beskrivelse av oppbygningen av et stadig bredere tilbud av universitetsfag, selv om en da beveger seg utenfor det som strengt talt er emnet for denne oversikten.

Forberedende prøver.

Som tidligere nevnt var det det som her er kalt "Universitetsutvalget" ved Kristiansand Museum som gjorde de første framstøt for å få til universitetsundervisning i Kristiansand. Det nærmeste målet var undervisning til forberedende prøver fra høsten 1962. Medlemmer av Utvalget drøftet saken med sine kontakter ved Universitetet i Oslo, og i november 1961 hadde formannen, direktør Rostoft, som senere ble innvalgt i utvalget, ordfører Tallaksen i Kristiansand og professor Sommerfeldt ved Universitetet en konferanse med Kirke- og undervisningsminister Helge Sivertsen for å avklare de prinsipielle spørsmålene. Statsråden stilte seg ikke avvisende til planene om å gi undervisning til forberedende prøver i Kristiansand, men han mente at en utvidelse til fagstudier, f.eks. fransk og norsk grunnfag/mellomfag, var en sak Stortinget måtte ta stilling til. Kristiansand Museum søkte straks kommunen om økonomisk støtte til å sette i gang undervisning til forberedende prøver. Formannskapet avslørte søknaden og begrunnet det med at slik undervisning var en oppgave for staten. Svaret stilte likevel muligheten for støtte åpen dersom virksomheten ble knyttet til en institusjon som stod friere i forhold til kommunen. Kristiansand Katedralskole blir nevnt som et naturlig lokalt utgangspunkt.

Rektor ved denne skolen sendte umiddelbart en søknad til Universitetet i Oslo om i første omgang å få arrangere eksamen til forberedende prøve i filosofi alt samme vår, på samme måte som det til da var blitt ordnet for prøven i latin for medisinere og filologer. Dette ble avslått av Universitetet.

Arbeidsutvalget i Plankomiteen for nybygg ble, som tidligere nevnt, det organet som, noe selvbestaltet, tok fatt på de forhandlingene som nå måtte til. 10. mai 1962 hadde dette Utvalget et avgjørende møte med den administrative ledelse og en del professorer ved Universitetet i Oslo. Det ble da gitt grønt lys for Universitetets medvirking til at det kunne komme i gang en prøveordning med undervisning til forberedende prøver i filosofi (senere Examen Philosophicum) og latin for filologer ved Kristiansand Katedralskole fra høsten 1962.

Undervisningen var ment å skulle gå over ett år og bli gitt av hjelpearerer tilsatt av Universitetet. Dessuten skulle professorer innenfor de enkelte disipliner reise til Kristiansand og holde en del forelesninger hvert semester.

Forutsetningen for avtalen var at det virkelig viste seg at der var behov for slik undervisning og at det kunne skaffes lærere. Dette bød ikke på problemer. Studenttilgangen var god, og både lokalt og ved Universitetet var det fagfolk som hadde tro på tiltaket og var villige til å yte en ekstra innsats.

En tredje forutsetning gjorde at løsningen likevel lenge kom til å henge i en tynn tråd: Kirke- og undervisningsdepartementet måtte godkjenne ordningen.

Dersom tiltaket kom i gang ville Kristiansand bli det første stedet utenom Oslo og Bergen der det ble gitt slik undervisning, og den omtale dette fikk, gjorde enkelte i Storting og Departement betenktes. Ikke minst formuleringen som "universitetsby" o.l. i den lokale pressen, som etter at resultatet av møtet på Universitetet var kjent kom i en litt for tidlig 17. mai-stemning, gjorde at en var redde for at mange kunne komme til å se på en godkjenningsfull også sett j forhold til avgjørelsen om lokalisering av et eventuelt nytt universitet. Forkjempere for universitet i Tromsø lot tydelig høre fra seg.

Likevel, tillatelsen kom i slutten av juli, og på tross av den korte tidsfristen kom undervisningen i gang 10. september. Forelesningene ble holdt på kveldstid i Katedralskolens lokaler. Det viste seg at mange studenter ønsket å lese hele pensum i filosofi på ett semester, og det ble derfor gitt en del ekstraundervisning og arrangert eksamen allerede i november 1962. Senere ble det ordnet med forelesninger i alle 3 disipliner (filosofiens historie, psykologi og logikk) hvert semester, og det ble "normalt" med ett semesters studietid og eksamsavvikling to ganger i året.

Det første året var det i alt 92 studenter som meldte seg opp til eksamen, men både starten og senere var det mange flere som gjorde seg nytte av forelesningene, av og til opp til det dobbelte. Det gjelder forøvrig også de andre tilbudene som etter hvert kom i gang.

De studentene som meldte seg opp til eksamen til forberedende prøve i latin hadde vanligvis fulgt undervisningen 2–3 semestre. En nyordning i studieopplegget for filologer i 1971 gjorde at studentantallet sank sterkt. Etter 1973 er det ikke gitt undervisning i latin.

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

Forkurs i matematikk.

Samtidig med at en arbeidet med å få til undervisning til forberedende prøver, søkte en gjennom de samme kanaler å oppnå en tilsvarende ordning for matematikk. Det var i første rekke tale om forkurs for realister – Fo 1–2 Obligatorisk forkurs i matematikk og Ma 0 Grunnkurs i matematisk analyse (til å begynne med Fo 3 og 4). Disse kom i gang fra høsten 1963. Begge kursene ble bare forelest i høstsemesteret med eksamen til jul.

Studieåret 1963–64 ble det som en prøveordning tilbuddt undervisning til forberedende prøve i gresk uten at dette ble gjentatt senere.

UNIVERSITETSUNDERVISNINGEN I KRISTIANSAND – UVIK.

All den undervisningen som er nevnt til nå ble i sin helhet organisert av Universitetet i Oslo. Som nevnt i innledningen var UVIK "Universitetes arm, forlenget til Kristiansand": studieopplegget var det samme og utgittene til undervisning ble i hovedsaken dekket av universitetet. Eksamens ble avviklet i Kristiansand, men oppgavene ble gitt fra Oslo og besvarelsen bedømt der. Studentene ble immatrikulert ved Universitetet i Oslo og betalte sin semesteravgift til studentsamskipnaden der.

Når UVIK likevel kom til å bli noe mer enn en serie løsrevne kurs uten rot i eget miljø, skyldes det for det første at arbeidet lokalt ble drevet av de samme mennesker gjennom en årrekke. Lektorerne Håkon Flottorp og Olaf Larsen har med et kort avbrudd vært hjelpearære ved UVIK helt fra starten, og inspektør William Myhre Nilsen, lektor Harald Synnes og lektor dr. philos. Egil N. Brekke har alle mer enn 6 års "tjenestetid". Den vedlagte oversikten (vedlegg 2) over hjelpearære/forelesere som har undervist ved UVIK viser forøvrig at også flere andre har vært med i en årrekke. Det gjelder ikke minst professorene dr. philos Eiliv Skard, dr.philos. Ole Koppang og universitetslektorene Ragnar Christensen og Bernt Vestre.

Fra starten og inntil han sluttet ved ADH i 1971 var rektor Hauge leder for virksomheten lokalt og den drivende kraft i arbeidet. Bare i studieåret 1963–64 hadde UVIK en annen ledelse da fungerende rektor Myhre Nilsen og lektor Fredrik Werring var vikarer under Hauges permisjon. Sammen med kontorfullmekting Doris Tønnessen ved Katedralskolen var rektor Hauge den nødvendige koordinator og faste holdpunkt for studenter og lærere i et system der servicen var utpreget individuell.

Det ble fra UVIK også gjort mye for å skape en "riktig" ramme omkring universitetsundervisningen. Samtidig med at undervisningen startet opp i 1962 ble det ordnet slik at en representant for Universitetet en gang i semestret reiste til Kristiansand og foretok immatrikulering av studentene der. Høytideligheten, som ikke stod tilbake for tilsvarende arrangement i Oslo, imøtekom ikke bare et behov hos studentene, men var med på å festne den oppfatningen utover i landsdelen at universitetsundervisningen var kommet for å bli. I tillegg ga arrangementet selvagt også mulighet for en nærmere kontakt med representanter for Universitetet og innbudte embets- og tjenestemenn.

Det er lagt ved en oversikt over tallet på studenter som ble immatrikulert (vedlegg 3) og over hvor mange som ble meldt opp til eksamen i de ulike fagene år om annet, (vedlegg 4) og denne vil gi et bilde av virksomheten ved UVIK på sin måte.

Også på andre måter kom UVIK til å bli et fast og viktig knutepunkt for formidling av undervisningstjenester. Det ble f.eks. sørget for at det i distriktet ble spredt informasjon om studietilbuddet i Kristiansand og i neste omgang om de videre mulighetene for studentene ved universiteter og høgskoler. Etter søknad fra UVIK kom en av de faste studieveilederne ved Universitetet i Oslo til Kristiansand et par dager i semesteret for å gi både generell og spesiell veiledning. Det ble videre holdt "kontordager" slik at studentene ved universitetssirklene i Tvedstrand og Kvinesdal (1969–71) kunne ordne eksamsoppmelding, semesteravgift o.l. på studiestedet. I 1967 fikk 36 studenter som hadde fulgt Folkeuniversitetets undervisningsopplegg til Examen Philosophicum i Arendal gå opp til eksamen i Kristiansand. UVIK gjorde forgjeves anstrengelser for å få til den samme ordningen for pedagogikk-studentene i Tvedstrand og Kvinesdal.

Videre utbygging.

Det ble fra tid til annen lagt stor vekt på det forhold at UVIK fungerte som en lokal avdeling av Universitetet i Oslo. Det var ikke bare grunnet på et ønske om å gi en forsikring om at undervisningen hadde kvalitet, men også på en politisk nødvendighet: innenfor denne rammen kunne Storting og Departement friere godkjenne at det ble gitt universitetsundervisning utenfor universitetene. Men selv om det fra lokalt hold ble hevdet at det ikke var tale om å "binde seg" til permanente ordninger, viste det seg at en ytterligere utvidelse av den desentraliserte universitetsundervisningen likevel ble oppfattet som et politisk spørsmål knyttet til den videre utbygging av eksisterende og/eller nye universiteter.

Etter mange forsøk ble det etter hvert klart at de som ønsket konkrete og snarlige resultater måtte finne en annen farbar veg.

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

Dermed kom igjen navnet

KRISTIANSAND MUSEUM

til å bli knyttet til universitetsundervisning. Ordningen ble som nevnt at undervisningen formelt ble gitt som manuksjon ved Museet og med økonomisk støtte fra Vest-Agder fylke og Kristiansand kommune og med 50 % refusjon fra Folkeuniversitetet for utgittene til lærere. Selv om det i disse fagene ble gitt en form for "privatundervisning for studenter", måtte alle lærere godkjennes av Universitetet. Studentene ble meldt opp til eksamen ved Universitetet i Oslo og det var bare i matematikk at det ble oppnådd tillatelse til å avvikle full eksamen i Kristiansand.

Selv om administrasjonsordningen for universitetsundervisningen nå var spredt på flere organer og etter hvert var blitt temmelig komplisert og arbeidskrevende, gjorde den nære kontakt mellom de ulike delene (rektor Hauge var f.eks. også formann i styret for Museet) at det likevel var mulig å presentere et samlet tilbud for studentene.

Matematikk.

Fra våren 1964 ble en på denne måten i stand til å imøtekommne studentenes ønsker om å kunne fullføre et matematikk-studium som ga undervisningskompetanse (20 vekttall) i Kristiansand. Det ble undervist i følgende emner som manuksjon

Ma 1 – Matematisk analyse II	– vår og høst
Ma 3 – Lineær algebra	– vår
Ma 4 – Deskriptiv geometri	– høst
Ma 5 – Matematisk systematikk	– vår.

Sammen med tilbudene ved UVIK utgjorde disse kursene fulltidsarbeidsbyrde for en student i 3 semestre. Mange studenter, lærere og andre, tok ett og ett kurs ved siden av sitt ordinære arbeid. Matematikk-undervisningen ved Museet hadde sitt naturlige grunnlag i forkursene ved UVIK. Den neste utvidelsen, fransk, hadde sine røtter i den franske sommerskolen.

Fransk:

Helt siden 1950 hadde Kristiansand hatt en særlig tilknytning til Frankrike og fransk språk gjennom Den franske sommerskolen med lektor Werring som drivende kraft. Sommerskolen ble i 1962 innlemmet i Kristiansand Museum og dannede grunnlaget for Fransk institutt som var det første institutt ved den nye humanistiske avdelingen. Den dannede også utgangspunktet for samarbeidet med Universitetet i Strasbourg for å få til en avtale mellom Frankrike og Norge om å opprette et permanent fransk institutt i Norge. Dette var da tenkt lagt til Kristiansand og skulle bl.a. gi undervisning til fransk mellomfag. Det ble arbeidet mye med denne planen i årene etter 1962 uten at en kom til noe resultat med hensyn til instituttet, men tanken om fransk-undervisning i Kristiansand hadde slått rot.

Det falt derfor naturlig at fransk ble det neste fagstudiet som kom til. Det var høsten 1966. Mens matematikkundervisningen i det aller vesentligste ble gitt av lokale krefter, ble franskundervisningen delt mellom lektorer fra Kristiansand og franske lærere.

Ved siden av avtalen med Folkeuniversitetet var det velvilje fra Vest-Agder fylke og Kristiansand kommune som gjorde utvidelsen mulig, i det begge instanser sa seg villige til å øke bevilgningene betraktelig. Oversikten over bevilgningene til UVIK viser stigningen i disse årene. (vedlegg 5)

I 1965 ble det også søkt om støtte fra Aust-Agder fylke (kr. 10.000), men Fylkesutvalget fant at det var tale om en ren statsoppgave og kunne derfor ikke gi tilskudd til universitetsundervisning i Kristiansand.

Nordisk, tysk

Utbyggingen av grunnskolen førte til en øket etterspørsel etter studiemuligheter lokalt for fag innenfor den nye ungdomsskolen. God tilgang på lærerkrefter lokalt var kanskje en av grunnene til at nordisk mellomfag kom ut som det neste nye studietilbuddet ved Kristiansand Museum. I 1969 bevilget Kristiansand kommune ekstra midler til en slik utvidelse og de første norsk-studentene tok fatt høsten 1969. Fra høsten 1970 kom tysk mellomfag.

ADH OG UNIVERSITETSFAGENE.

Under arbeidet med å få egen distrikthøgskole var det hele tiden meningen at de såkalte "universitetsfagene" skulle gå inn som en del av ADH's undervisningstilbud. Dette skjedde bare langsomt og er ennå ikke fullført.

Det lokale ansvaret for de forberedende prøver og immatrikuleringen – arbeidet innenfor UVIK – ble overtatt gradvis i 1969–71. ADH fikk økonomisk støtte til administrasjonen fra Kristiansand kommune og Vest-Agder fylke fram til 1973 ved at bevilgningene til UVIK ble opprettholdt.

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

Matematikkundervisningen ble også overført trinnvis og fra høsten 1972 omgjort til en selvstendig ADH-emnegruppe.

Nordisk, fransk og tysk har Styret for ADH vedtatt å overføre, men har til nå ikke funnet budsjettmessig dekning for dette. Det er derfor fortsatt Kristiansand Museum som har ansvaret for disse fagene. Ved å gjøre bruk av de samme undervisningslokaler og samarbeid om opplysningsmateriell og studentveiledning er virksomheten utad likevel preget av en viss enhet.

Det er hittil nevnt lite om det som ble gjort for å utvide undervisningstilbuddet i realfag med kurs i fysikk og kjemi.

Dette arbeidet ble drevet på flere kanter samtidig. UVIK søkte i november 1968 Universitetet i Oslo om at det måtte bli satt i gang undervisning i K 101 – Generell kjemi etter de samme retningslinjer som for forberedende prøver. Det var på forhånd sikret laboratorieplass til 24 studenter ved Fiskå Verk og en hadde de nødvendige lokale lærerkrefter, men forsøket førte ikke fram.

I 1969 ble det fra privat hold arbeidet med å skaffe midler til et gaveprofessorat/dosentur, og kjemi var et av de aktuelle fagene. De midlene som kom inn kom senere ADH til gode. Samme året nedsatte Universitetskomiteen et eget utvalg for kjemi og det ble utarbeidet plan for en 1-årig studieretning i kjemi ved en distrikthøgskole.

I desember 1969 søkte UVIK om å få sette i gang desentralisert universitetsundervisning i Allmenn fysikk – FA 1 og FA 2. Sammen med et planlagt kjemikurs ved ADH fra høsten 1970 ville en da kunne tilby studentene et opplegg som ga en fornuftig utnytting av tiden. Universitetet var interessert i forsøket, men måtte avslå søknaden av budsjettmessige grunner.

ØKONOMI.

Framstillingen av starten og den videre utbyggingen av de konkrete undervisningstilbudene viser på mange måter et uoversiktlig mønster av blindveger, parallelle framstøt og bruk av ukonvensjonelle kanaler. Finansieringsmåten, hvem betalte hva med hvor mye, er til sammenligning en noe nærmest ujegnombrennlig jungel. Samtlige regnskap som er involvert har vært revidert av kommunal, fylkeskommunal eller statlig revisor, men føringsmåten er så ulik at det ville kreve et uforholdsmessig stort arbeid å sette opp en fullständig oversikt.

Hovedlinjene for dekningsmåten ser ut til å ha vært:

Universitet i Oslo

har betalt lønn og eventuelt reiseutgifter for lærere som underviste ved forberedende prøver. Dessuten reiseutgifter ved kontaktreiser til Universitetet for lærere og andre som hadde ansvaret for virksomheten lokalt. Utgifter til sensur.

Kristiansand kommune og Vest-Agder fylke via bevilgninger til UVIK (forøvrig ført i to adskilte regnskap)

utgifter til renhold, vaktmester, eventuelt leie av lokaler. Annonsering av studietilbud, håndbøker til lærerne, adm. reiser og kontorhold. Utgifter til eksamsavvikling og immatrikulering. Ekstra gjesteforelesninger. Ekstra lærerutgifter ved gruppeinndeling i logikk (Ex.Phil.) og matematikk forkurs. Deler av lærerutgiftene til matematikk og fransk.

Kristiansand kommune og Vest-Agder fylke via bevilgninger til Kristiansand Museum

Administrasjonsutgifter vedrørende matematikk, fransk, nordisk og tysk. Resterende lærerutgifter vedrørende fransk og matematikk og alle lærerutgiftene til tysk (÷ tilskudd fra Folkeuniversitetet).

Oddernes kommune

Lærerutgifter ved ekstra grupper i logikk og matematikk i årene 1962–65.

Sjøfartskommando Sørlandet

Lærerutgifter ved ekstra grupper i logikk, særlig p.g.a. mange rekrutter blant studentene i et par år.

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

Kristiansand Katedralskole

Indirekte støtte i form av husrom for adm. og undervisning og adm.mulighet til å nytte utstyr o.l. på skolen. Dessuten må nevnes at rektor Hauge ikke hadde lønn for sitt arbeid som leder av UVIK.

ADH

fra 1969: kontorhold eksklusiv lønn. En del av lærerutgiftene i matematikk før ADH overtok denne undervisningen i sin helhet.

Universitetskomiteen for Sørlandet

Tilskudd til immatrikulering et par år.

Fordelingen av utgiftene skifter noe fra år til år. Ofte fikk dessuten en og samme lærer utbetalt sin lønn fra flere "arbeidsgivere" innenfor samme semester og fag når en på den måten kunne få en bedre utnytting av midlene. Av samme grunn ble også andre utgiftsgrupper splittet opp og dekket snart over det ene regnskap, snart over et annet.

I et eget vedlegg er det gitt en oversikt over de beløp som direkte ble stillet til disposisjon for UVIK. Gjennomgangen av budsjett og regnskap gir et inntrykk av en usikkerhet som ikke kommer så klart fram andre steder. Hele tiden, men særlig i de første årene for UVIK's vedkommende, visste en lite om hva neste år kom til å bringe av bevilgninger og om det i det hele tatt ville være mulig å fortsette med alle de tilbudene en hadde fått til.

Ikke sjeldent var det slik at studenttilgangen oversteg det grunnlaget budsjettet var satt opp på og UVIK måtte da "raske sammen" tilstrekkelig ekstrabevilgninger til flere grupper f.eks. i logikk. Universitetet, og ikke minst de lokale myndigheter, viste hver gang den nødvendige velvilje og forståelse for å få løst denne typen problem.

Dette var tilfelle i 1971 da høstsemestret viste et uventet stort hopp i det jevnstigende studenttallet, og logikk-gruppene måtte utvides fra 4 til 6. Både Aust-Agder og Vest-Agder fylker og Kristiansand kommune sa seg straks villige til å være med på å dekke overskridelsen.

I regelen var det slik at tilleggsoppgaven ble løst lokalt i første omgang og deretter overtatt av Universitetet. Det gjaldt undervisning i alle tre disipliner hvert semester innenfor forberedende prøver i filosofi fra starten, senere nye grupper i logikk og matematikk, gjesteforelesninger (fra Universitetet) og kontaktreiser til Oslo.

I forbindelse med at administrasjonen av UVIK i 1969 for storstedelen ble overført fra Katedralskolen til ADH, ble det også nødvendig å søke om ekstra bevilgninger til UVIK. Budsjettet for ADH hadde ikke dekning for de ekstrautgifter fellesadministrasjonen førte med seg. Begge fylkene var i denne situasjonen villige til å bevilge kr. 7.500 ekstra for dette året.

En rapport om arbeidet i Universitetskomiteen for Sørlandet og universitetsundervisningen i Kristiansand har ingen naturlig avslutning når det gjelder temaet undervisningstilbudd.

På samme måte som for de andre oppgavene Komitéen tok opp, vil oversikten over arbeidet med utviklingen av et stadig bedre studietilbuds på Sørlandet måtte fortsette i en rapport om prøvedriften ved Agder distrikthøgskole.

Den ytre formen kan komme til å bli en annen enn den som Universitetskomiteen tenkte seg, men selve grunnidéen vil være den samme: et stort og variert tilbuds av undervisning på universitetsnivå også i denne landsdelen.

VEDLEGG

Vedlegg 1 Regnskapssammendrag for Universitetskomiteen.

Vedlegg 2 Fortegnelse over lærere knyttet til universitetsundervisningen (UVIK) i Kristiansand 1962–73:

- a) Examen Philosophicum
- b) Latin—Gresk og matematikk (forberedende prøve)
- c) Fransk
- d) Norsk
- e) Tysk

Vedlegg 3 Immatrikulering i Kristiansand for universitetet i Oslo i årene 1962–73.

Vedlegg 4 Studentstatistikk (studenter oppmeldt til eksamen).

Vedlegg 5 Bevilgninger til UVIK 1962–73.

VEDLEGG 1

REGNSKAPSSAMMENDRAG FOR UNIVERSITETSKOMITEEN – 1967–72

	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973
INNTEKT:							
Aust-Agder fylke	x			5.000	5.000	5.000	5.000
Vest-Agder fylke	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Kristiansand kommune	5.000						
overført	260	4.415,02	7.177,02	1.967,87	11.845,87	12.876,27	22.671,27
Sum	10.260,00	14.415,02	22.177,02	16.967,87	26.845,87	22.876,27	22.671,27
UTGIFTER:							
Kontormatr., annonser,							
utklippstjeneste							
Reiser, diett, bvertring							
Publikasjoner o.l.							
Tilskudd til immatrikulering							
Lønn							
overført	4.415,02	7.177,02	1.967,87	11.845,87	12.876,27	22.671,27	21.283,77
Sum	10.260,00	14.415,02	22.177,02	16.967,87	26.845,87	22.876,27	22.671,27

Overført RÅD FOR ADH kr. 21.283,77

x) Tilskuddet fra Aust-Agder fylke ble i årene 1967 og 1968 betalt som reise- og diett-tilskudd direkte til fylkets representanter i Komitéen og er ikke tatt med her.

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

VEDLEGG 2 a

Fortegnelse over LÆRERE knyttet til Universitetsundervisningen i Kristiansand (UVIK) 1962–73

EXAMEN PHILOSOPICUM	stilling:	undervist i:	antall semestre
Hjelpearere:			
ERIKSEN, Trond Berg	vit.ass.	Universitetet i Oslo	logikk
FLOTTORP, Håkon	lektor	Kristiansand lærarskole	filosofiens historie
HARBO, Reinert	lektor	Kristiansand lærarskole	psykologi
HAUGEN, Olav	lektor	Kristiansand Katedralskole	filosofiens historie
JOHNSEN, Dag	hjelpearer	Universitetet i Oslo	logikk
		KVALØY, Sigmund	hjelpearer
LARSEN, Olaf	lektor	Universitetet i Oslo	logikk
LYNGE, Johannes	Kristiansand lærarskole	psykologi	18
MARTIN, Christian	Universitetet i Oslo	logikk	1
STRØM, Jytte Hansen	hjelpearer UVIK/ Kristiansand Katedralskole	logikk	3
SYNNES, Harald	Århus universitet	logikk	3
THYGE, Per	Oddernes Gymnas	logikk	13
TUV, Arne	hjelpearer UVIK/ Århus universitet	logikk	3
	Universitetet i Oslo	logikk	1
Andre forelesere:			
CHRISTENSEN, Ragnar	universitetslektor		
KOPPANG, Ole	Universitetet i Oslo	psykologi	14
LIAN, Arild	professor	Universitetet i Oslo	filosofiens historie
ROMMETVEIT, Ragnar	førstelektor	Universitetet i Oslo	psykologi
SKARD, Eiliv	professor	Universitetet i Oslo	psykologi
VESTRE, Bernt	universitetslektor	Universitetet i Oslo	filosofiens historie
	Universitetet i Oslo	logikk (1 sem. hj.lærer)	9
VEDLEGG 2 b			
Fortegnelse over LÆRERE knyttet til Universitetsundervisningen i Kristiansand 1962–73 (UVIK og Kristiansand Museum)			
LATIN:			
BREKKE, Egil N.	lektor	Kristiansand Katedralskole	11
NILSEN, William Myhre	inspektør	Kristiansand Katedralskole	12
GRESK:			
HAUGEN, Olav	lektor	Kristiansand Katedralskole	2

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

stilling

undervist i:

antall semestre:

MATEMATIKK:

BORGREN, Oddleiv	lektor	Kristiansand Katedralskole	Ma 1 (Fo 3)	6
BORGRENSEN, Hans Erik	høgskolelektor	ADH	Ma 123	1
LJOSNES, Ragnhild	hjelpearer/høgskolelektor	ADH	Fo 1–2 Ma 1 Ma 3 Ma 5 Ma 1	2 4 3 1 4
LOHNE, Asbjørn	lektor			
PEERSEN, Erik	lektor	Kristiansand Katedralskole	Fo 1–2	3
STORESLETTEN, Leiv	høgskolelektor	høgskolelektor	Fo 1–2 Ma 101 Ma 3	1 2 1
STRAY, Arne	høgskolelektor	ADH	Fo	1
TRY, Jakob	inspektør	Kristiansand Katedralskole	Fo 1–2 Ma 0 Ma 5 Fo 4	1 3 3 2
ØSTEFJELLS, Sigurd	lektor	Kristiansand Katedralskole/ Kristiansand lærarskole	Fo 1–2 Ma 4	1 4

VEDLEGG 2 c

FRANSK:

BERGSTAD, Helge	lektor	Oddernes Gyinns	11
CAPELLO, Jean-Marc	hjelpearer		1
CHRISTENSEN, Turid	lektor		2
EYDOUX, Eric	hjelpearer	Kristiansand Katedralskole	6
EYDOUX, Veronique	hjelpearer	Kristiansand Katedralskole	7
HAUGEN, Olav	lektor	Kristiansand Katedralskole	14
JACOBSEN, Karin	timelærer	Kristiansand Katedralskole	2
MANSON, Gerard	hjelpearer		3
MARTIN, Christian	hjelpearer		8
PEERSEN, Marie-Francoise	lektor		2
WERRING, Fredrik	lektor	Kristiansand Katedralskole	4

Gjesteforelesere:

GARANTO, Pedro Estop	Universitetslektor	7
HAUGEN, Arne Kjell	Universitetslektor	2
HOLTER, Karen	universitetslektor	1
	Universitetet i Oslo	

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

	stilling:	antall semestre:
SANAKER, John Kristian	stipendiat Universitetet i Oslo	1
TOBIASSEN, Rolf	universitetslektor Universitetet i Oslo	1
ULIKSEN, Solveig Schult	universitetslektor Universitetet i Oslo	4

VEDLEGG 2 d

NORSK:

AUSTAD, Tore	lektor Kristiansand Katedralskole	8
BERG, Jan	timelærer	1
BRAATEN, Lars Thomas	timelærer	
KVAALE, Dagfinn	ADH	2
	rektor Agder folkehøgskole	5
KYDLAND, Peder	lektor Kristiansand Katedralskole	1
LINDTVEIT, Knut	lektor	3
LARSEN, Erling Georg	lektor Flekkefjord Gymnas	9
SYVERTSEN, Ole Bernt	lektor Kristiansand Handelsgymnasium	1

Gjesteforelesere:

EGGEN, Einar	universitetslektor Universitetet i Oslo	1
HAGEBERG, Otto	førstelektor Universitetet i Oslo	1
HANNEVIK, Ivar	forskningsstipendiat Universitetet i Oslo	1
HAUGEN, Ingard	dosent Universitetet i Oslo	1
HEMMER, Bjørn	professor Universitetet i Trondheim	1
JOHNSON, Pål Espolin	lektor Grefsen Gymnas	1
LIE, Svein	universitetslektor Universitetet i Oslo	2
SYVERTSEN, Ole Bernt	universitetslektor Universitetet i Oslo	1

Sommerkurs:

1970:	
HAAKONSEN, Daniel	professor Universitetet i Oslo
BRODERSEN, Chr. N.	lektor Hjørring Gymnasium, Danmark
FOWLER, Birgitta	universitetslektor Universitetet i Oslo
1972:	
HAAKONSEN, Daniel	professor universitetet i Oslo

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

	stilling:	antall semestre:
AHLERS, Hans	lektor Hjørring Gymnasium, Danmark	
FOWLER, Birgitta	universitetslektor Universitetet i Oslo	

VEDLEGG 2 e

TYSK:

BENTZEN, Tore	universitetslektor Universitetet i Oslo	3
HAUKØY, Jens	universitetslektor Universitetet i Oslo	1
KOPPANG, Ole	professor Universitetet i Oslo	7
LOFTHUS, Jon	lektor universitetslektor	7
NESSE, Åse Marie	Universitetet i Oslo	3
SAGMO, Ivar	forskningsstipendiat Universitetet i Oslo	2
WESSEL, Elsbeth	vitenskapelig assistent Universitetet i Oslo	2
ØSTBØ, Johs.	universitetslektor universitetet i Oslo	6

Gjesteforelesere:

JOHANSSEN, Birger Krogh	universitetslektor Universitetet i Oslo	1
KIJEWSKI, R.	cand.philol. universitetet i Oslo	1
MÜNCH, Wolfgang	dosent Goethe, Institut, Oslo	1
SCHLÜTER, Wilhelm	konrektor Münster	1
ZICHFELDT, Wilhelm	universitetslektor Universitetet i Oslo	1

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

VEDLEGG 3

IMMatrikulering i Kristiansand for Universitetet i Oslo i årene 1962–73

Immatrikulering foretatt av:

år/semester: antall
studenter:

Professor Eiliv SKARD	1962	høst	29
Professor Ole KOPPANG	1963	vår	3
Professor Eiliv SKARD	1963	høst	73
Professor Ragnar ROMMETVEIT	1964	vår	ca. 10
Professor Harald SCHIELDERUP	1964	høst	ca. 75
Professor Ole KOPPANG	1965	vår	10
Professor Johan B. HYGEN	1965	høst	102
Professor Ole KOPPANG	1966	vår	15
Professor Leiv AMUNDSEN	1966	høst	118
Professor Ole KOPPANG	1967	vår	6
Professor Eiliv SKARD	1967	høst	160
Professor Ole KOPPANG	1968	vår	16
Professor Eiliv SKARD	1968	høst	153
Professor Ole KOPPANG	1969	vår	16
Professor Kristen ANDERSEN	1969	høst	161
Professor Ole KOPPANG	1970	vår	29
Prorektor professor Otto Chr. BASTIANSEN	1970	høst	117
Professor Ole KOPPANG	1971	vår	
Professor Ole KOPPANG	1971	høst	176
Dosent Anfinn STIGEN	1972	vår	63
Professor Ole KOPPANG	1972	høst	172
Professor Ole KOPPANG	1973	vår	62
Dosent Anfinn STIGEN	1973	høst	157

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

VEDLEGG 4

STUDENTSTATISTIKK

Studenter oppmeldt til eksamen

Fag År	Ex. Phil.	Fo 1–2	Fo 3 og 4 Ma 0	Ma 1	Ma 4	Ma 5	Ma 3	Latin	Fransk	Nor. gr.f. m.f.	Tysk gr.f. m.f.
1962 H	39	—	—	—	—	—	—	0	—	—	—
1963 V	53	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—
1963 H	49	17	15 + 16	—	—	—	—	3	—	—	—
1964 V	34	—	—	—	—	—	—	16	—	—	—
1964 H	55	18	15 + 16	—	x	x	x	1	—	—	—
1965 V	40	—	—	—	x	x	x	24	—	—	—
1965 H	59	19	14 + 11	—	x	x	x	0	—	—	—
1966 V	60	—	—	—	x	x	x	22	—	—	—
1966 H	52	22	14 + 16	—	x	x	x	2	—	—	—
1967 V	54	—	—	—	x	x	x	21	1	—	—
1967 H	46	24	20	14	x	x	x	3	0	—	—
1968 V	57	—	—	—	14	7	14	2	—	—	—
1968 H	96	23	25	9	10	—	—	4	x	—	—
1969 V	72	—	—	—	1	8	6	15	2	—	—
1969 H	92	23	19	10	9	—	—	9	0	0	—
1970 V	69	—	—	—	—	11	9	2	7	0	—
1970 H	101	25	12	10	10	—	—	—	2	0	—
1971 V	86	—	—	—	—	—	—	—	1	10	0
1971 H	148	—	—	—	—	—	—	—	3	5	10
1972 V	79	—	—	—	—	—	—	—	5	9	16
1972 H	124	—	—	—	—	—	—	—	1	7	1
1973 V	74	—	—	—	—	—	—	—	3	6	1
1973 H	125	—	—	—	—	—	—	—	1	4	12

x) opplysninger mangler.

UNIVERSITETSKOMITEEN FOR SØRLANDET

VEDLEGG 5

BEVILNINGER TIL UVIK 1962–73

Fra:	År:	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971(1)	1972	1973
Aust-Agder fylke								7500					
Vest-Agder fylke					10000	10000	10000	40000	47500	50000	50000	50000	40000
Kristiansand komm.	15000	30000	24990	50000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	45000
Oddernes komm.	5000	5000	5000										
Sjøfartskomm. Sør.	3.778	(2)											

- (1) I 1971 bevilget de to fylkene og Kristiansand kr. 4570 hver til ekstra logikk-grupper. Utgiftene ble senere dekket av Universitetet og bevilningen ble derfor ikke brukt.
(2) Av regnskapet ser det ut til at SKS har betalt lønn direkte til lærerne for de følgende 2 (?) årene.